

Kiadó és Bányászati és kőszelvény-
szinak betilapja. — Az Ipartestületek
Szövetsége, az aradi Iparos Önkön, az
Ipari Szindikátusok, a Romániai Épi-
tőmesterek Szövetsége és a Timisoara
Vendéglőzők és Kávások Ipartestülete
hivatalos lapja. Együtt a Timisoara
„Az Iparos”-sal és a „Fodrász Újság”-
gal.

MESERIAȘUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

„Tiszteld a tisztas
ipart!”

Cooperația și rostul ei

de M. NEGURA

Subsecretar de Stat la Ministerul Agriculturii și Domeniilor.

Cooperația este astăzi ochemată, să rezolve
multiple probleme de ordin economic, social și
național, prin mijloace pașnice, cu rezultate si-
gure, cu folos netăgădui pentru mulțimea mun-
cătoare dela sate și orașe.

Creditul efin pentru toate ramurile de pro-
ducție, sistematizarea exploatațiunilor, aprovi-
zionarea produselor calitativ superioare și canti-
tativ sporite, cu preocuparea permanentă, de a se
asigura muncii rodul integral, nu se pot obține,
decât prin asociațiunile cooperative, adoptate noi-
lor cerințe și îndrumate spre adevăratele lor
teluri.

Creditul de consum, o evidentă necesitate la
primele începuturi ale mișcării, creditul necontro-
lat, cu dobânzi uneori excesive, adevărată plagă
in epoca de după război, va trebui să facă loc
creditului de producție, cu dobânzi reduse și con-
trolului întrebuintării la destinație, pentru a cur-
ma o tristă experiență, cu tot dezastrul înregist-
trat.

Asociațiunile de mici plugari, în scopul îmbu-
nătățirii culturilor făcute pe suprafețe mai mari
nu cu unelte rudimentare și metode primitive,
întrebuințând seminte selecționate și uniforme,
vor cumula avantajile marilor proprietăți de
eri și muncii libere pe propriul bun, de astăzi.

Aprovizionarea cu unelte și articole absolut
trebuitoare, ca și valorificarea produselor la preț
rentabil, vor fi în acest chip mult înlesnite iar
rezultatele cu adevărat mănuitoare.

Regimul statornicit prin ultima legiuire asi-
gură cadrul legal prielnic de liberă dezvoltare și
temeinică îndrumare a mișcării pe calea celor mai
rodnice înfăptuiri cu putință.

Dezamăgiri, dacă vom mai încerca, nu pot
proveni din dificultățile vremelnice de ordin ma-
terial, cari pot fi sigur biruite, cât din anumite
deprinderi rele și practici nepermise, cari au
creiat o atmosferă greoaie, nu ușor de înlăturat
și mai ales nu prea curând.

Se cer echipe de jertfă, material omenesc cu
ireproșabilă conduită, pentru a risipi simțământul
ucigător al neîncrederii generalizate.

Sunt și vor fi chemați la posturi de muncă
și răspundere rezervele energiilor creatoare și
virtuților încercate, cari privesc cum li se năruie
opera dintr'un trecut, pilduitor, prin cea mai ge-
neroasă risipă de suflète.

Aici se oferă, câmp de minunată activitate
constructivă, tineretului intelectual, pornit dela
sate, care n'a pătruns încăjuns taina religiei
cooperatiste, nici marea menire ce-i rezervă vii-
torul apropiat.

Részletes adatok és beszélő számok a társadalombiztosító gazdálkodásából

Az összes kiadások hatvankét és fél százalékát vette előirányzatba személyzeti kiadások címén 1935-re a betegsegélyző

Bepillantás a hatalmas intézmény központi adminisztrációjának számadataiba. — Miért
nem terjesztenek szabályszerű mérlegeket az évi közgyűlés elé? — Az idei közgyűlés ösz-
szehívásának különös körülményei.

Amig nincs önkormányzat, nem orvosolhatók a bajok.

Március utolsó napjaiban tartotta meg ren-
des évi közgyűlését a Központi Társadalombiz-
tosító Pénztár. A közgyűlés rendkívül viharos-
nak ígérkezett, mert ugy a nagyipari munkaadók,
mint a munkások delegátusai nagy offenzívára
készültek a jelenlegi rendszer és a vezetőség el-
len.

Főleg három kérdés az, amely miatt a be-
tegesegélyző teherviselő rétegei koncentrikus harc

ra készültek. Az egyik oka az általános elégtel-
lenségnek a novemberi dekrétum, amely elvette
ennek az intézménynek még megmaradt kevés
autonómiáját is, mert elkobozta a tagoknak azt
a jogát, hogy maguk delegálják megbízottaikat
a betegsegélyző pénztárak tanácsaiba, maguk vá-
logassák ki és terjesszék fel a kinevezendő tiszt-
viselőket és orvosokat, végül pedig a különböző
bizottságokon keresztül ellenőrizték a pénztárnál
folyó gazdálkodást.

Országszerte leromlott a betegek orvosi ellátása

Es lett volna a közgyűlést vita egyik tá-
madási pontja. A másik nagy sérelme a munkás-
pénztár tagjainak, hogy éppen az eddigi jogok
elkobozása és minden befolyás és ellenőrzés hiá-

nya miatt állandóan romlik a beutalt betegek
orvosi ellátása és egyre több lett a panasz ugy a
munkáspénztári adminisztráció, mint az orvosi s
még inkább a táppénz-segélyek kiadása ellen.

A felelőtlen gazdálkodás következtében
egyres pénztárak anyagi helyzete annyira lerom-
lott, hogy egyideig nem is folyósítottak táppén-
zeket. Ezeknek a bajoknak kutorrása az, hogy
a bucarestii központ mereven ragaszkodik a be-
vételek mai helytelen felosztásához.

A kerületi pénztárak a hozzájuk befolyó-já-
rulékoknak csak 40 százalékát tartják maguk-
nál betegtáppénzek fizetésére, míg a bevételek
többi részét baleseti és rokkantsági segélyezés
címén be kell küldeniök a központnak. Már pe-
dig a 40 százalék nem elég a betegségi táppénzek
fedezésére, amit legjobban bizonyított az a tény,
hogy a központ nem is 40, hanem csak 30 szá-
zalékot kapott baleseti és rokkantsági segélyalap
jára.

A harmadik ok, amely miatt a munkaadók
és munkások delegátusai erős harcra készültek
az volt, hogy ezuttal is ugy hívták össze a köz-
gyűlést, hogy a központ nem állította össze előre
az új évre szóló költségvetési tervezetet és nem-
csak, hogy 1934-re, de még 1933-ra sem készi-
tette el a zárazamadásokat, holott évek óta ál-
talános a panasz, hogy felelőtlen gazdálkodás fo-
lyik a tagok pénzével.

MIRET HALLGATOTT AZ ELLENZÉK?

A közgyűlés annál érdekesebbnek ígérkezett,
mert Nistor miniszter maga is elismerte a mun-
kásbiztosító tagok panaszának jogoságát és ígé-
retet tett a sérelmek orvoslására. A kerületi
pénztárak által megválasztott delegátusok ilyen-
formán azzal a bizakodással készültek a közgyű-
lésre, hogy ezuttal komoly reformokat sikerül
elérniök a társadalombiztosítónál.

De amit a népjóléti miniszter megígért, azt
keresztülhuzta Gheorghiu államtitkár. Alighanem
a munkáspénztár vezetőségének a sugalmazására
rendeletet adott ki a belügyminiszteriummal,
amelyben utolsó pillanatban kicseréltették a köz-
gyűlési delegátusokat.

A helyzetet megkönnyítette az a körülmény,
hogy a tagok által választott közgyűlési delegá-
tusok megerősítése — biztosan nem véletlenül,
— nem jelent meg a hivatalos lapban, viszont
megjelent a minisztériumnak és a munkáspénz-
tári központnak megfelelő delegátusok kinevezése
— választás nélkül. Sok helyütt még csak ülést
sem hívtak össze az új delegátusok kijelölésére,
hanem a kerületi pénztár elnöke egyszerűen táv-
iratot kapott, amelyben az új delegátusok név-
sorát közölte. Magától értetődik, hogy a kineve-
zett delegátusok többségével a betegsegélyző
központ mindent megszavazott, amit akart.

MIT TARTALMAZOTT A KÖLTSÉG- VETÉS HELYETT BEMUTATOTT JELENTÉS?

Az, hogy a munkásbiztosító központnak ala-
pos okai voltak erre a sakkhúzásra és nem hiá-
ba tartott a kritikától, kitűnik abból a jelentés-
ből is, amelyet költségvetés helyett terjesztettek
a közgyűlés elé. Eszerint a munkáspénztár évi
bűdzséje 752 millió 270.000 lej, amelyhez az állam
mindössze 49 millióval járul hozzá. A többi fele-
részben a munkaadók, felerészben az alkalmazot-
tak fizetik. És pedig 642 millió 500.000 lej fo-
lyik be a rendes járulékokból, 106 millió 700.000
lej a pótdíjakból, 21 millió 70.000 lej különféle
más jövedelmekből és 49 millió az államtól. En-
nek 40 százaléka, vagyis 300 millió 908.000 lej
megy betegség, terheesség és haláleseti segélyek-
re, további 40 százalék baleseti, rokkantsági és
agykori segélyekre, 7 százalék viszontbiztosítá-
sra, azaz 52 millió 658.900 lej, ugyanezzel emészt
fel a munkáspénztári központ adminisztrációja
és 6 százalék, vagyis 45 millió 136.200 lej jut tar-
talékolásra.

Mult évben 58 százaléka került az összes kiadásoknak a személyzeti költség, idénre 62.5 százalékot irányoztak elő...

A tagok szerint a személyzeti kiadások még mindig aránytalanok a bevételekhez és azok rendeltetéséhez viszonyítva. Az elmúlt költségvetési évben például orvosi segélyre és táppénzekre 48 millió 678.360 lejt fordított a betegsegélyző (38.6 százalék), míg a most beálló évben ugyanerre a célra 134 millió 342.000 lejt (az összkiadás 36 százaléka) irányozták elő. Az orvosok fizetésére tavaly 25,744.748 lejt (20.4 százaléka) költöttek, az idén 83,121.634 lejt irányoztak elő, (22.2 százalék). A tisztviselői fizetésekre, anyagokra és más költségekre a múlt évben 47,482.348 lejt, (37.6 százalék) fordítottak, míg ebben az évben e célra 150,166.905 lejt, (40.3 százaléka) irányoztak elő. Különböző kiadások tavaly 4,014.400 lejt tettek ki (3.2 százalék), az idén erre a célra felvettek 5,651.800 lejt (1.5 százaléka). Összegezve a tételeket: az elmúlt költségvetési évben a betegsegélyezői osztály kiadásai 125 millió 919.856 lejt tettek ki, az idén pedig 373 millió 282.800 lejt fognak kitenni.

Amint a fenti adatokból kitűnik, a személyzeti költségek tavaly — anyagokkal együtt — 73 millió 227.096 lejt tettek ki (az összes kiadások 58 százaléka), az idén pedig 233 millió 288.539 lejt (62.5 százaléka) fognak kitenni.

Természetes, hogy ilyen körülmények között romlik az orvosi ellátás és panasz van a táppénzek kiadása ellen. Az érdekelt munkaadói és munkátestületek azt állítják, hogy a mindenkori kormányok teletömték a társadalombiztosítót a maguk politikai híveivel és ez a túlszaporított személyzet emészt fel a biztosítottak javára befizetett összegek túlnyomó részét.

BŐKEZŐ A BETEGSEGÉLYZŐ

Jellemző a munkáspénztárnál folyó gazdálkodásra az a kimutatás, amelyet a Casa Centralé

könyvelési osztálya állított össze a különböző kiadási tételek 1935 március 22-iki helyzetéről. Íme a beszédes számok: különleges munkára delegált inspektoroknak és delegációknak kiutalt összeg 9,065.000 lejt, kifizetett összeg 9,061.183 lejt, a többi személyzet részére kiutalt összeg 4 millió 530.000 lejt, kifizetett összeg 4,528.554 lejt, különórákra előirányzott összeg 1.2 millió, kifizetett összeg 1.192.953 lejt, utalványokra kiutalt összeg 1.7 millió, kifizetett összeg 1,571.100 lejt, kiszállási költségekre előirányzott összeg tanács-tagok részére egy millió ötszáznegyvenöt ezer lejt, kifizetett összeg 1,593.534 lejt, kivételes segélyek címén a tisztviselők részére kiutalt összeg 215.000 lejt, kifizetett összeg 214.970 lejt, könyvtára és előfizetési díjakra előirányzott összeg 506.000 lejt, kifizetett összeg 505.947 lejt, közleményekre előirányzott összeg 387 ezer lejt, kifizetett összeg 386.450 lejt, előre nem látott kiadásokra előirányzott összeg 3,357.000 lejt, kifizetett összeg ugyanennyi.

TUD AZONBAN SZUKMARKU IS LENNI...

A biztosított tagok szerint velük szemben nem ennyire gavallér a betegsegélyző, ahol az orvosok nyakra-főre utasítanak vissza beteg és rokkant munkásokat, hogy ne kelljen nekik táppénzt fizetni. Ez a magyarázata annak, hogy például a rokkantsági, öregkori és balesetjáradékokra előirányzott 21,776.749 lejből csak 13,342.256 lejt fizettek ki, vagyis ennél a tételnél sikerült a betegsegélyzőnek 8 millió 434.198 lejt megtakarítani, mialatt minden más, személyzeti kiadásnál alig maradt néhány ezer lejt, amit el ne költöttek volna.

Mit tartalmaz a fogyasztási adók felemeléséről szóló új törvény?

Felemelték a fontosabb gyarmatárak, az élesztő, a növényi olajok, valamennyi petróleumtermék, a cukor, a liszt, a cement és a szénsav fogyasztási illetekeit.

Mennyi illeték fizetendő az új tarifa szerint egyes cikkek után?

Április elsején életbe léptek az új fogyasztási és forgalmi adók. Az erre vonatkozó törvények a Hivatalos Lap április 1-i számában jelentek meg és ugyanakkor adta ki a pénzügyminisztérium utasításait is ezeknek a törvényeknek alkalmazására.

A felemelt fogyasztási adók a következők: Nyers vagy pörkölt kávé 25 lejt, kakao 15 lejt, kakaovaj 45 lejt, kávépótlék, pörkölt füge 5 lejt, pörkölt cikória és galona 2 lejt, tea 25 lejt, nyersrizs 2 lejt, félig hántolt rizs 3 lejt, hántolt rizs 5 lejt, élesztő 25 lejt, ehető növényi olajok, olajbogyó-olaj, ehető növényi zsiradék 5 lejt, étkezésre nem használható növényi olajok és halzsír 1 lejt, denaturált növényi olaj, ricinusolaj és más, nem ehető növényi olajok 3 lejt, állati és növényi olein, savak 1 lejt, stearin 15 lejt, valamennyi kilogrammonként.

A petróleumtermékek új fogyasztási adói a következők:

Gazolin és benzin 0.785 sűrűségű 6.50 lejt, könnyű petróleum 0.78—0.804 sűrűséggel 6.50 lejt, finomított petróleum 0.805—0.830 sűrűséggel 1.50 lejt, ceppfolyósított gázok 1.50 lejt, könnyű denaturált benzin 0.725—0.740 sűrűségű 1.50 lejt, nehéz benzin 0.760—0.785 sűrűségű 1 lejt, könnyű denaturált petróleum 0.786—0.804 sűrűségű 1.50 lejt, motorolaj 0.831—0.900 sűrűségű 1.50 lejt, petróleumüledék 1.50 lejt.

Mezőgazdaságban tüzelőanyagként használt olaj 0.25 lejt, 0.40 lejt, ásványi olajok 0.901—0.980 sűrűséggel 13 lejt, paraffin 15 lejt, pakura 0.25 lejt, nyersolajmaradék 0.10 lejt, valamennyi kilogrammonként.

Az új fogyasztási illetek a következők: buza- és rozsliszt 0.25 lejt, cement 0.30 lejt, bármilyen származású szénsav 80 lejt.

A vámtarifa 1278. a) és b) tételében szereplő izzólámpák 100 lejt.

Valamennyi kilogrammonként.

Külön törvény intézkedik a cukor fogyasztási adójának felemeléséről, amely 14 lejt kilogrammonként ezenkívül 0.30 lejt pótilleték, amelyet a cukorgyárak fizetnek.

A fenti fogyasztási adók alkalmazása céljából a pénzügyminisztérium a következő utasításokat adta ki:

A cukorgyárak a 30 banis illetéket minden hónapban az előző hónapra vonatkozólag 15-ig kötelesek befizetni.

A 14 lejes fogyasztási adó alkalmazása céljából úgy a cukorgyárak, mint a kereskedők április 10-ig kötelesek bejelenteni a március 11-én fennállott készletüket, amelyek után a 4 lejes többletilleték fizetendő. Az illetéktöbblet a készlet megállapításától számított tizenöt napon belül fizetendő be az illetékes pénzügyigazgatósághoz.

A liszt, cement és szénsav fogyasztási illeteke április 1-től kezdődőleg a gyárak által fizetendő a gyárból kivitt mennyiségek után. A gyárak külön könyveket kötelesek vezetni a fogyasztási adók fizetésének ellenőrzése céljából. A fenti termékek csak forgalmi jeggyel hozhatók forgalomba, amely igazolja, hogy a fogyasztási adót kifizették.

KARTALANITAS.

— Jó ember, elgázoltam a kakasát, mivel kártalaníthatnám magát?

— Jöjjön el minden reggel négy órákor a baromfiudvarba és kukorékoljon.

Iparos aggmenház az aradi ipartestület épületében

A rossz viszonyok között is elismerést érdemlő tevékenységet végzett az aradi Iparos Otthon

Vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel tartotta az aradi Iparos Otthon rendes évi közgyűlését, amelyet Reinhart Gyula elnök emelkedett szellemű beszéddel nyitott meg. Bakács Miksa titkár ismertette az igazgatóság jelentését, amelyből kiderült, hogy az Iparos Otthon minden gazdasági válság és nehézség ellenére is, szép munkát végzett. A bevételek végösszege az 1934. évben 472.223 lejt tett ki. A kiadások legnagyobb részét a kamatok tették ki, amire még mindig 132.999 lejt fordítottak. Az Otthon vagyona az 1934. év december 31-én felvett mérleg szerint a következő tételekből tevődik össze: a ház értéke 2.974.571 lejt, a leltár 251.316 lejt, szövetkezeti üzletrészek és értékpapírok 6930 lejt, pénztárkészlet 5222 lejt, folyószámla követelések 17.841 lejt, összesen 3.255.910 lejt. Tartozások kitettek: Váltótartozás 277.526 lejt, folyószámlatartozások 1.623.131 lejt, Huppert-alapítvány 12.348 lejt, összesen 1.913.015 lejt, úgyhogy az Aradi Iparos Otthon tiszta vagyona 1.342.895 lejt tesz ki.

A közgyűlés meglegedéssel vette tudomásul a jelentést és egyhangú határozattal adta meg a felmentvényt, illetve vette tudomásul a jelentést és fogadta el az idei pénztári költségvetést. Ezután került sor a lejárt mandátumok megújítására és a választás során a távozó igazgatósági tagokat újabb három esztendőre megválasztották. Az újra megválasztott igazgatósági tagok a következők: Czernóczy Mihály, Fock Gábor, Illyés István, Zombory Gyula. Igazgatósági póttagok: Baranyi Ferenc, Engelhardt Ferenc.

A többi tisztségekre a következőket választották meg 1 évre, mint számvizsgálóbizottsági tagok: Glük József, Bozsik Ernő, Holló Frigyes, Kún József, Nagy Károly. Számvizsgálóbizottsági póttagok: Barthel Ernő, Róza Béla, Riedl Ödön. Választmányi tagok 3—3 évre: Adoc Axentie, Bedő László, Butkó Béla, Dózsa Bertalan, Hendl János, Jakobi Gyula, Karácsonyi Márton, Komlós Pál, Konczek Lajos, Kornett Péter, Krón Lénárd, Mayer András, Mihály László, Nagy Géza, Takács István, Nyársay Sándor, Uzsora István, Várhoi László, Vincze Gusztáv. Választmányi póttagok: Menráth Miklós, Macean György, Ritók Imre, Sztojkovits József, Végh István.

Gabos Jenő dr. szólt fel ezután és beszédében főképp azt hangsúlyozta, hogy a fiatal iparogenerációt is be kell vonni az Otthon munkájába. Beszéde során felvetette azt az ötletet, hogy az Ipari testület épületének első emeletét át kellene alakítani az Iparos Aggmenház céljaira és javasolta, hogy az Otthon lépjen érintkezésbe a Testület vezetőségével, mert semmi látható akadály nincs a terv megvalósulásának.

Bakács Miksa bizonyos módosító indítvány előterjesztésével határozottan állást foglalt a terv mellett, míg Zombory Gyula arról beszélt, hogy bizonyos garanciák nélkül nem eszközölhetők investíciók. Baranyi Ferenc, Holló Frigyes, Hillyer Mihály, Mihály László felszólalása után Gabos Jenő dr.-t kérték fel a szükséges tárgyalások lefolytatására.

Reinhardt Gyula elnök záróbeszédében örömmel állapította meg, hogy a közgyűlés eredményes volt, egyben pedig kijelentette, hogy a vezetőség gondot fordít a rendezvényekre, azonban az a helyzet, hogy az elmúlt esztendőben 36 kérvényt adtak be illetékes hatóságokhoz rendezvények engedélyezésére, de

egyetlen esetben sem kapták meg a szükséges engedélyt.

Hangsúlyozta végül, hogy a tagok támogatásában van az intézmény ereje. A gyűlés ezzel véget ért.

KÉT ASSZONY BESZELGET.

— Férfiem minden pénzt elvesztette. Egész éjjel játszott.

— Az én férjem pénzt hozott haza, pedig ő is egész éjjel játszott.

— Bridszezett?

— Nem. Zongordzott.

Megnyugtató kormánynyilatkozat az „ethnikai eredet” ügyében.

„Azok a rendszabályok, melyeket a nemzeti munka érdekében alkalmazunk, csakis idegen állampolgárokkal szemben érvényesíttetnek”

Davila washingtoni román követ, meghatalmazott miniszter Titulescu utasítására és a munkügyi miniszter levele alapján megnyugtató nyilatkozatot tett az amerikai sajtó számára a nemzeti munka védelméről szóló törvény értelmezése tárgyában. — Az iparügyi miniszter kérdőívében szereplő „ethnikai eredet” kitételeinek kizárólag statisztikai jellege van és nincs több jelentősége, mint a a népszámlálások alkalmával szerzett adatoknak.

„Román állampolgárok között a nemzeti munka védelméről szóló törvény alapján nem tehető különbség a hazai vállalatoknál

A Dimineata című tekintélyes bucurestii napilap érdekes cikket közöl, amely részletesen tartalmazza Davila washingtoni román követ, meghatalmazott miniszter véleményét a nemzeti munkavédelmi törvény egyes kitételeinek magyarázása körül. Davila meghatalmazott miniszter a jelenlegi kormány egyik igen tekintélyes felelős tényezője, így nyilatkozata, amelyet a nemzetközi sajtónak adott, föltétlenül hivatva van arra, hogy az új gazdasági jellegű törvénynek egyes, homályosan és többféleképpen értelmezett kitételeire világosságot vessen. Fokozza Davila miniszter nyilatkozatának súlyát és fontosságát az a körülmény, hogy a washingtoni román követ Titulescu külügyminiszter utasítására tette az említett nyilatkozatot, ami azt jelenti, hogy nemcsak Davila meghatalmazott miniszter, hanem maga Titulescu, a romániai politikai életnek ez a minden pártok fölé emelkedő nagy egyénisége is az alábbi nyilatkozat szerint foglal állást a nemzeti munka védelméről szóló törvény sok vitára okot adó kitételei tekintetében.

Abban a hitben, hogy Davila miniszter nyilatkozata a mi olvasóinkat is érdekelni fogja, alábbiakban részletesen ismertetjük a Dimineata cikket.

„Az amerikai román zsidók egyesülete kérdést intézett a Washingtonban székelő meghatalmazott román miniszterhez, Davilához és felvilágosítást kért arra vonatkozólag, hogy

a nemzeti munkavédelmi törvényben foglalt egyes kifejezéseket miként értelmezik majd az alkalmazásnál és hogy az etnikai eredetnek lesz-e a törvény alkalmazásánál különösebb jelentősége?

Davila miniszter az amerikai román zsidó egyesületnek a következő választ küldötte:

— Azok az aggodalmak, melyek itt Amerikában és máshol is kifejezést nyertek e kérdésben, minden bizonnyal amiatt támadtak, hogy Romá-

nia kereskedelmi és iparügyi minisztere kérdőívein, melyeket a vállalatoknak küldött, a többi kérdés között volt egy, amely az etnikai eredetre vonatkozott. Válaszul táviratomra, melyet ez ügyben Bucurestibe intéztem, ennek értelmezése és jelentősége miatt,

Románia külügyminisztere arról értesített, hogy a fenti kérdés „kizárólag statisztikai jellegű és semmivel sincs több jelentősége, mint a népszámlálások alkalmával szerzett adatoknak”.

Továbbiakban még a következő felvilágosításokat kaptam a román külügyminiszteriumtól:

„A nemzeti munka védelméről szóló és a Monitorul Oficialban 1935 január 31-én megjelent törvény rendelkezései nem jelentik semmiképpen azt, hogy a román állampolgárok között bármiféle megkülönböztetés is tétessék etnikai eredetük miatt, csak a román vállalatoknál alkalmazott külföldi állampolgá-

Részletes utmutató az új házak megadóztatásáról

Az új házak érvényben volt adómentességét megszüntető törvény végrehajtási utasítása most érkezett meg az aradi kivetési pénzügyigazgatóságra és annak fontosabb intézkedései a következők:

1. 1935. április 1-től kezdve az 1% statisztikai illetéken kívül azon háztulajdonosoknak, akik bérháznak, vagy magánháznak tulajdonosai, házaadót kell fizetni. Az adó 50.000 lej évi jövedelemig 6%, 75.000 lejig 8%, 125.000 lejig 10% és 125.000 lejen felül 12%.

2. Az évi adót a kivetési pénzügyigazgatóság állapítja meg a jövedelem alapján, hozzáadva az 1% statisztikai adót is. Abban az esetben, hogyha az ingatlan után mindaddig nem fizettek statisztikai adót, a háztulajdonos a törvény megjelenésétől számított husz napon belül köteles adóvallomást benyújtani ahhoz az adóhivatalhoz, amelynek hatáskörében az ingatlan tartozik.

3. Az adókivetés ellen a háztulajdonos felelősséggel élhet, a pénzügyi közeg is megfeleltetheti az új házak adókivetését, az egyenes adótörvény 77 szakaszának módosításai értelmében.

4. Háztulajdonosokkal szemben, akik a kikötött időn belül nem adnak be adóvallomást és így jövedelmük összege nem tisztázott a kivető bizottságok előtt, a törvény idevonatkozó szakasza alapján járnak el és a házaadót hivatalból vetik ki.

KEDVES LATOGATÓ

— Legfőbb ideje volt, hogy eljött hozzám.
— Sohse szégyelje, doktor ur, ma mindnyájunknak jól jön a pénz.

HELLONIUM-

rozsdavédőfesték
tökéletes védelmet nyújt
a pusztító rozsdá ellen.

KROMOFAG testkoldó és eltávolító!
HELLOROSI rozsdakoldó és eltávolító!
Félfelvilágosítást és mintát ingyen!

HEL-LA kémiai laboratórium
Arad, Str. Eminescu 27.

rok számárányát akarja szabályozni.

Davila meghatalmazott miniszter a következőkkel egészíti ki az amerikai román zsidó szövetségnek adott felvilágosításait:

— Hasonló szellemű átiratot kaptam a román munkügyi minisztertől is, ki a következőket írja:

„azok a rendszabályok, melyeket a nemzeti munka védelme érdekében alkalmazunk, csakis idegen állampolgárokkal szemben érvényesíttetnek.”

Végül Davila meghatalmazott miniszter a következőkkel fejezi be válaszát:

„Egyes politikai csoportok, vagy hivatásos egyesületek részéről felmerült nyugtalanságokkal szemben, hogy Romániában törvény útján akarnak különbséget megállapítani az egyes fajok között, arról vagyok meggyőződve, hogy

Románia soha nem fog eltávolodni hagyományos politikájától azon más fajú népcsoportokkal szemben, melyek az ország területén belül élnek”.

Davila miniszter fenti nyilatkozata, amelyet nemcsak Titulescu külügyminiszter, hanem a munkügyi miniszter állásfoglalása is megerősít, minden tekintetben alkalmas arra, hogy az „ethnikai eredet” sokat vitatott problémája ügyében az érdekelt kisebbségi iparosságot és munkásságot is mindenképpen megnyugtassa.

Ismét megbukott a kenyérbélyeg

A kormány, mint ismerets, a katonai célokra szükséges kiadások részleges fedezésére a kenyér és liszt adóból befolyt összegeket szánta.

Kezdetben felvetődött az az eszme, hogy újból bevezessék a kenyérbélyegyet.

Ez a terv nem is annyira a kormány részéről, mint inkább a malomtulajdonosok és a nagy kenyérgyárak részéről hangzott el, mert a malomiparnak fájdalmas terhet jelentett volna a liszt megadóztatása, jobban mondván jelent, mert hiszen ez a terv kiigyalása óta valóban megtörtént. A lisztadó súlyos illeték, úgy a termelésre, mint a kereskedelemre. Kétségtelen, hogy kielégítőbb volna, hogyha a kormány más forrásokról gondoskodna, mert a hazai malomipar amúgy is küzd és tönkre menésével katasztrófába dönti az ország lakosságának élelmezését.

Mindamellett sokkal súlyosabb sérelem volt a kenyérbélyeg gondolatának még csak a felvetése, mert a sütőipar létmivója még a malomiparnál is alantabb fekszik.

Ez a szakma ma már csak megcsufolása annak a hivatásnak, amelyet állítólag betöltött, mert ma már a pék saját asztalára se tud elegendő kenyeret sütni.

Összetört a közterhek és a spekuláció malomkezei között. A kenyérbélyeg nemcsak a fogyasztás fenyegető réme, hanem a pékéké is!

A kormány látva ezt a veszedelemet, nem engedve az intrikáknak, a hamis érveléseknek, lemondott a kenyérbélyeg alkalmazásáról.

Egyelőre bevezette a kenyér és a liszt forgalmi adójának a felemelését, az élesztő adójának 8 lejről 15, illetve 25 lejre való felemelését, továbbá minden kg. lisztre 0.25 lej illetéket vetett ki, amely illeték a lisztnek a malomból való elszállításakor fizetendő. Valószínű, hogy ez az adó is megdrágítja majd a kenyeret és ez súlyosan vissza fog hatni az általános életmódra.

**Hajmosó
és hajszárító**
készülékek
és más
**fodrászati
cikkek**
olcsón, szakszerűen

Kőszeghy Sándor Fia
Arad,
Bul. Reg. Ferdinand 63 - 65.
volt Dengi-ház.

Miniszteri rendelet a külföldi honosságu munkaadók és munkások itt tartózkodási engedélye ügyében

Mi a munkaadó teendője, ha saját honossága nincsen rendben és hogyan kell eljárnia, ha a munkása idegen állampolgár?

Szigoruan büntetik a rendelet ellen vétőket

Bucurestiből jelentik: A munkaügyi minisztérium rendeletet bocsátott ki az országban tartózkodó külföldi állampolgárok ellenőrzéséről. A rendelet szerint május elsején kezdődik a külföldiek részére kiadott tartózkodási engedélyek ellenőrzése és általában az országban tartózkodó idegen alattvalók helyzetének tisztázása. Az ellenőrzés alkalmával mindazon idegen alattvalók kötelesek jelentkezni, akiknek

tartózkodási engedélye június elsején jár le, valamint azok, akiknek október elsejéig engedélyezték az országban való tartózkodást.

Kötelesek jelentkezni azok is, akik tartózkodási engedéllyel bírnak, azonban utazási okmánnyal nem rendelkeznek, valamint mindazon menekültek, akik román Nansen-utlevél birtokában vannak, amelyeknek érvényét december 31-ig meghosszabbították. Egyaránt kötelesek jelentkezni

a fizetett alkalmazottak és munkaadók, egyezszoval mindazok, akik bármilyen formában foglalkozást üznek az ország területén, vagy itt tartózkodnak, még akkor is, ha nem gyakorolnak mesterséget.

Azok az idegen alattvalók, akik más személyek, vagy vállalatok alkalmazásában állanak, nem személyesen kérik a meghosszabbítást, hanem a kérvényt munkaadójuk terjeszti be. A kérvényhez a következő iratokat kell mellékelni: Foglalkozás vállaltására jogosító könyvecske, szabad közlekedési igazolvány (biletul de libere petrecere), az 1935. adóév első felére szóló kötelezettségek teljesítésének igazolása, szakmai specialitás igazolása, a letéti pénztár, vagy a pénzügyigazgatóság letéti osztályának vevénye, amelyből kitűnik, hogy a kérvényező nevére és a munkaügyi minisztérium rendelkezésére, minden egyes külföldi alattvaló alkalmazott után 500 lej letétbe helyeztek. Végül

kimutatást kell közölni a román állampolgár és a külföldi alattvaló alkalmazottakról.

A kimutatást a következőképpen kell elkészíteni a forgalomba hozott nyomtatványokon: feltüntetendő a vállalat neve, a vállalkozás természete és székhelye. A nyomtatvány három főrovatra van osztva. Első rovatba az adminisztratív személyzet, másodikba a technikai személyzet, a harmadikba a munkások adatai számára van hely. A három rovatot öt kérdés szempontjából kell kitölteni. Ezek a kérdések a következők: 1. Román állampolgár. 2. Külföldi alattvaló 1935 június 1-i dátummal. 3. Külföldi alattvaló ez év október elseji dátummal (tartózkodási engedéllyel, utazási okmány nélkül). 4. Idegen alattvaló ez év december 31-i dátummal (román Nansen-utlevéllel rendelkező). 5. Idegen alattvaló, akinek tartózkodási engedélye más időpontban jár le. Azoktól a munkaadóktól, akik nem fizették le a fent jelzett illetéket, megvonják az idegen alkalmazott foglalkoztatásáról szóló engedélyt. Azoknak az idegen alkalmazottaknak, akik az ellenőrzés idejében alkalmazás nélkül állnak, maguknak kell kérniük a meghosszabbítást és mellékelniük kell a foglalkozás gyakorlásáról szóló könyvecskét, a szabad közlekedésről szóló igazolványt (biletul de libere petrecere), továbbá a szakmai képesítést és a félévi adó kifizetésének igazoló okmányát.

A saját számlára dolgozó (munkaadó) idegen alattvalók maguk kérik a tartózkodási engedélyt, még pedig a következő okmányoknak a kérvényhez való csatolása alap-

A Gyáriparosok Országos Szövetsége országos mozgalmat indított a hazai ipar kétszeres megadóztatása ellen

Az új adók és illetékek életbe léptek, de az üzletek még az alacsonyabb adók mellett beszerzett árukat adják el, az új adók áremelő hatása tehát lassan jelentkezik. A kereskedelmi miniszter berendelte a kereskedelmi és iparügyi ügyelőket, hogy velük az árdragítás ellenőrzésének minél hatásosabb módját megbeszélje, de mindez nem akadályozhatja meg a drágulási folyamatot, legfeljebb arra lehet alkalmas, hogy élelmes spekulánsok az indokolt áremelkedéseket ne használják ki jogtalan haszonszerzésre, indokolatlan drágításokra. A közönségnek azonban elég súlyos teher lesz az indokolt áremelések elviselése is, amely ellen kissé elkésett akcióra készülnek a gyáriparosok. Az Ugir, a Romániai Gyáriparosok Országos Szövetsége napokban választmányi ülést tartott, amelyen a tagok nagy elkeserődéssel tárgyaltak az új adók hatásáról és a termelési kiadások nagymértvű megrágulásáról, a melytől a fogyasztást lehetetlen lesz megkímélni.

Az ülésen a legnagyobb elkeserődést a villamos áram megrágítása

idézte elő. Az új törvény ugyanis a községeknek és városoknak megengedi, hogy a villanytelepek által előállított áram kilowattja után

törvényhatóságu városokban 50 banit, más megyeszékhelyeken pedig 30 banit szedjenek akkor is, ha a telep nem közvilágításra szánt áramot állít elő,

hanem — mint például Aradon a Neuman-gyár — kizárólag a maga szükségletének ellátására. A

Meg egyezéssel ért véget a satumarei szabósztrájk.

Két hete sztrájkol Satumarén 200 szabómunkás. A szabómunkások béreik feljavítása és kollektív szerződése megkötése érdekében nyitották meg a sztrájkot, amely a napokban ért véget. A szabó mesterek és a munkások hat hónapra szóló kollektív szerződést kötöttek, amelyben egyéb követelések mellett a munkásság huszszázalékos béremelését is megadták. A munkások erre felvették a munkát.

Nem hosszabbítják meg többé a lakbérleti szerződéseket.

Bratianu Dinu, Tatarescu miniszterelnök és Pop Valér igazságügyminiszter hosszabb tanácskozás során leszögezték, hogy a kiadó lakások és üzlethelyiségek bősége feleslegessé teszi a bérleti szerződések meghosszabbítását és a lakások és üzlethelyiségek bérlete a jövőben szabad forgalom tárgyát fogja képezni. A lakbérleti szerződéseket többé nem hosszabbítják meg.

KÉRDÉS.

— Mit szól hozzá, a picim mindössze három kilót nyom.

— Nem baj. Az anyám beszéli, hogy ő annak idején két és fél kilós volt.

— És életben maradt?

ján: foglalkozás gyakorlására jogosító könyvecske, szabad közlekedési okmány, az 1935 év első felére szóló kereskedelmi, vagy ipari adó lefizetését igazoló nyugta.

Mindazon külföldi alattvalók, akik a fent felsorolt kategóriák egyikébe se tartoznak, szintén maguk kérik a tartózkodási engedélyt, amelyhez a szabad közlekedési igazolványt és az 1935 év első felére szóló adónyugtát mellékelik.

A tartózkodási engedélyről szóló kérvényben a következőket kell feltüntetni: foglalkozást, az indokot, amely az országban való tartózkodást szükségessé teszi és azt, hogy mióta tartózkodik az illető Romániában. Ezen utóbbi adatot, vagy rendőri, vagy közigazgatási hatóságok igazolják. A fenti módon felszerelt kérvényeket

április 1—20-a között

városi kezelésben lévő villanytelepek mentesítve vannak az új adó alól,

minthogy Aradon a villamos üzem nem városi tulajdon, itt a közönség fizetni fogja az új községi illetéket,

amelynek rendeltetése: a közvilágítás javítása.

A gyáriparosok első sorban azt kifogásolják, hogy bár az ipar eddig is igen magas és súlyos adókat fizetett, most az a rendszer kezd urra lenni, hogy az állam és a községek mindazon szolgáltatásokat, amelyekért tulajdonképpen az adókat a vállalatok és a polgárok fizetik, külön-külön is megadóztatják.

A sokféle bélyeg, a fogyasztási adók, községi illetékek kivétel nélkül kettős adózásra kényszerítik a vállalatokat.

Hatásukat példákkal illusztrálták az ülésen: a gyapotra kivetett adó eddig 5.60 lej volt kilogrammonként, ezentúl 17 lej 10 bani lesz s ez a legolcsóbb vászon méterét is 3 lejjel drágítja. A téglát darabonként 10 banival drágítja meg az új községi adó, nem is beszélve a liszt új adójáról, amely a maga 15 banis és 25 banis illetékével és a forgalmi adóval a legszegényebb néposztály megélhetését drágítja.

Külön panasz tárgyát képezte az ülésen az, hogy a villamos áram új illetékét csak a városokban működő gyárak fizetik, a falun lévők nem, ennek folytán egyenlőtlen verseny keletkezik a vállalatok között aszerint, hogy városokban működnek-e, vagy faluhelyen.

Felpanaszolták az ülésen, hogy a közigazgatási reform parlamenti tárgyalása során incidentaliter egy igen veszedelmes módosítást szavaztak meg, amelyről csak most utólag szerezett tudomást a gyáriparosok szövetsége is. A módosítás szerint

a városok és községek által a múltban szedett mindazon taxák és illetékek, amelyekről valamely bírói hatóság állapította meg, hogy törvénytelenek, a jövőben törvényesen lesznek szedhetők.

A Szövetség szerint ez a rendelkezés alkotmányellenes, mert az ország alaptörvénye szerint külön törvényben meg nem szavazott adókat, illetékeket és taxákat sem kivetni, sem beszedni nem szabad.

Az ülés végül is elhatározta, hogy a Szövetség sürgősen küldöttséget meneszt a miniszterelnökhöz és felvilágosítja őt az új adótörvények által a gyáripar számára teremtett helyzetéről és kéri fogja, hogy a sérelmeket orvosolja még a törvény életbeléptetése előtt. A gyáriparosok remélik, hogy az új törvények végre hajtási utasításában még mód lesz orvosolni a legkiáltóbb igazságtalanságokat és nem életbe léptetni azokat az adókat, amelyek a termelést módfelett megrágítják és megélhetést olyan nehézre teszik, hogy a gyárak alkalmazottjai kénytelenek lesznek béremelési mozgalmakkal még jobban drágítani az iparcikkek árát.

kell benyújtani, a városban lakó külföldieknek a rendőrhatalóságoknál, a községekben az illetékes szolgabiroháson. A kérvények beadásakor az illetékes hatóságok vevénnyel igazolják a kérvény és a mellékelt okiratok átvételét. Ez a vevény augusztus 1-ig érvényes és az ellenőrzés időtartamára, mindaddig, amíg okmányaitat visszane kapják, az idegen alattvalók számára az országban való tartózkodás igazolására szolgál. Az okmányokat az ellenőrzés befejeztével az illetékes rendőri vagy közigazgatási hatóságok térítik vissza. Mindazok, akik nem tesznek eleget a fenti rendelkezéseknek szigorú büntetésben részesülnek. A kihágók ellen a legnagyobb szigorral járnak el a külföldi munka rendezéséről és a román személyzetnek a vállalatokban való alkalmazásáról szóló törvény alapján.

Az iparügyi miniszter által dorgálásra ítélt ardeali és banati vállalatok jegyzéke

Valamennyi felsorolt vállalat köteles záros határidőn belül újra betérjeszteni a kérdőívet

A dorgálás indoka, hogy „nem feleltek meg a román személyzetnek a vállalatokban való alkalmazásáról szóló törvény hetedik szakasza utasításának“

A Hivatalos Lap 1935. április 2-án megjelent 78. számának 2474. és következő oldalain szerepel az ipari és kereskedelemügyi miniszter 1935. március 27-én kelt 127853 számú rendelete, amelyben dorgálásra büntette mindazon vállalatokat, amelyek a román személyzetnek a vállalatokban való alkalmazásáról szóló törvény 7-ik szakaszában foglalt rendelkezés ellen vétettek. A Hivatalos Lap ugyanezen számában elrendelte egyben a minisztérium, hogy ezen vállalatok 1935. február 1-től számítva három hónapon belül kötelesek a fenti törvény rendelkezésének eleget tenni.

A megbüntetett vállalatok közül alábbiakban a helységek, illetve megyék szerint, betűrendben közöljük azoknak a névsorát, amelyek Erdély és Bánság területén működnek.

Ajúd: Glück és Stern, Városi jéggyár, Református Liceum téglagyára (volt Egyesült téglagyárak), Paul Klemm, Vulcan lakatosárugyár, „Ivascu“ Textila Română.

Alba-Iulia: Hermina Malom, Johann Malom, Rudolf Glück, Simon Testvérek, Mendel József, **Alba-megye:** Virgil Ionescu & Comp. — Sterrenti; Glück Móric — Vinţul de Jos; Rudolf Glück örökösei — Galatin; Adolf Glück — Oarda de Jos.

Arad: Olajipar, „Arco“ Goldschmidt Sándor, Brad — Gurahontu Iparvállalat R. T., Kenderessy László, Gyöngyházipar, Kovács Konstanca, Kálmán és Társa R. T. Fischer Testvérek, Grundmann M. R. T., Sertésziláda R. T., Reuss Sándor, Uzinele Comunale Arad, „Wien“, Papay Lajos, Molnár Antal, Müller Ágnes, Baricz Máté, A. Verboş és Fiai, Czeiler és Szathmáry, Urvig Bocsig, „Fatma“, Assael László, Juhász reszelőgyár üzem (volt Strigan). Juhász Árpád gépgyár, Assael Jakab Fia, „Astra gépgyár, Aradi Textilipar, Arad Hegyaljai Villanyosvasút, Koszicz József, Szenes Béla, Irteş R. T., Nor Coc sapkagyár, Schönberger és Grünstein, Confecţio R. T., „Ariadne“ fonalgépgyár, Fridó szemfedőgyár, Tessa csipkegyár, „Fatma R. T., Romano Italiana R. T., Arad—Brádi R. T.

Arad-megye: Paul Wappner és Társa — Aradul-Nou; Chigineu-József — Bucova; Concordia malom — Olăşineu-Cris; Bonkos és Társa — Chigineu-Cris; Călmărieu malom — Cermei; Wagner Testvérek — Engelsbrunn; Arad—Podgoria R. T. — Ghioroc; Petroşani R. T. — Gibod; Mundus és Borlova Armeniş R. T. — Ineu; Flăteş Samuel és Sándor — Josásel; Nádasdy Gróf Örökösei — Iratos; Retezatul R. T. — Ostrov; Bartók Imre — Nadab; Bánáti Bankkegyület — Păncota; Özv. Schwartz Dávidné — Păncota; Zelenszky Róbert — Andrei-Saguna; Szentannai Göztéglagyár — Sântana, Cserép és Göztéglagyár — Sebiş; Zelenszky Róbert — Zimbru.

Bala-Mare: Krausz Márton, Sălăjeana Bányaavállalat, Ronita vállalat.

Bicsad: Erdőkitermelési vállalat R. T.

Bistriţa: S. Rohrlisch & D. Breher, Rudolf,

A KECSEGE ÉS A TARTAR.

Egy társaság kecségét rendelt. A felszolgáló pincér egy darabot a zsebébe csusztat a gyönyörű halból. A tulajdonos észrevette ezt, de nem szólt semmit. Amikor azonban a pincér kiment a konyhába, odalépett hozzá és egy adag tartármártást öntött a zsebébe. A pincér meglepődve tiltakozott:

— De főnök ur, ez az én kabátom!

— Az nekem mindegy — hangzott a válasz, — az én vendéglőmben a kecségéhez tartár jár.

Frigyes, Hanke, Kesler János, Ludwig Testvérek, Haitchi Adolf, Horger Károly.

Beiuş Weinstein Márk, Községi Villanygyár.

Buziaş: Buziási Villanygyár.

Braşov: Braun R. T., Grimm József, Henschel József, Buesel Jenő és Nidţ Géza, Schwecht E., Siegal Ferenc, Binder Lajos, Unirea, Gyerák János, Mewy, „Precsajul“, Tóth Testvérek, Hansemann János, Jeliuk Artur, Herman Loyda, Schlandt M. Ipari Erőközpont, Vulcan cementgyár központ, Farola vállalat, Itag, Dvorák János, Wlatt és Wlatt, Czeli R. T., Katzbascher W., Siegens János, Kenyeres Károly, Kohn Mátyás, Tites Pál, Sihmidt Testvérek (2 gyár), Gartner Demeter, Cseri Ing. Nuli és Iveg Róth, Wolf Oszkár, Nagy József, Cristel Testvérek, Fink Frigyes, Gross Lajos, Voinea Demeter.

Braşov-vármegye: Aurel Stoian — Bran; Daniel János — Bod; Cukorgyár R. T. — Bod; János Mihály — Baci; Múmalom R. T. — Codlea; Ciohăny Dániel — Codlea; Horváth M. I. — Codlea; Hiel Péter és Gross — Codlea; Christel János — Codlea; „Prom“ — Codlea; Philip János — Cristian; Joachim Eftin — Feldioara; Mueth Péter — Herman; Villanygyár és malomüzem — Halchiu; Wagner Károly — Halchiu; Villanygyár — Măcrui; Kurmesz Péter — Prejmer; Gutţ György — Prejmer; Vulcan községi fűrészüzem — Vulcan; S. Becker — Vulcan; Becker Tamás — Vulcan; Dukari János és Herman Károly — Râşnov; Róth Mihály — Râşnov; Pfeiffer János Peregrin — Râşnov; Kőre András — Satul-Lung; Trul Henrik — Satul-Lung; Banca Târlu Româneşti — Satul-Lung; Kajcsa András — Satul-Lung; Antoni Gyula — Satul-Lung; Schmidt Testvérek — Târlungheni, Sperkes István — Zărneşti; Minea József — Zărneşti; Daisa Jakab — Zărneşti; Zernesti celluloidgyár — Zărneşti; Sipos András — Zizin.

Bihor vármegye: Első Aleşdi és Turdai Vállalat, Aleşdi, C. A. P. S. — Istrul; Favorit — Oşorheiu; Sternberg Lázár — Oşorheiu; Katz Beuwy — Bihor; Gross Izsák — Beznia; Balci malom — Balc; „Bauxata“ R. T. — Dobreşti; Neuman Zeigmond — Sannicolaul; Barsch József, Özv. Mokán Péterné — Salard; Mundus Borlova — Armeniş Remeti; Sudrugin R. T. — Sudrugin; Éles Sándor Malomipari Szövetkezet — Cefa; Philips, Községi Fűrészüzem, Gözt Testvérek — Cristian, Schwartz György — Roşiori; József R. T., Lakatos József, Községi Villanyüzem — Săcueni; Sándor malom, Árpád malom, Balajti Sándor és Hajan Fried — Marghita; Telegdy József, Glück Mór, Teleki József, Petróleum finomító R. T. — Tileagd; Bergfeld Adolf — Tetche; Szentiványi és Deák, Takarékpénztári malom — Tinca; Victoria Bankvállalat, Márványipar, Banca Victoria R. T., Villanygyár — Vascau; Kőbánya és Mészgyár Vadul Regele, Carol al II-lea, Pýrét R. T., Fémüzem és Kőmalom — Breaza Zlatnai Aranybányák — Zlatna; Farkas I., Városi jéggyár — Salonta-Mare.

Covaşna: Vajna András és Fia, Peterdi és Csutak, Ferencz Géza és Társa, Nagy Barabás és Károly, Record, Trandabur János.

Cluj: Transilvania R. T., Butorszövetkezet, Smirma, Zudor János, Ostaşul Roman, Dibela R. T., Tricotage R. T., Eria R. T., Concordia Ellen-zék, Gutenberg grafikai vállalat, Ardealul R. T., Radio-Reclam R. T., Tipografia Naţională R. T., Fraternitas R. T., Sfinx, Metal-Technica, Szaniszló János, Libál és Társa, Földgáz R. T., S. Szabó, Parzolt Oszkár, Hoffmann Sándor, Malomipar volt S. Wecsey, Hirsch szeszgyár, Fried-

mann Mór, Városi jéggyár, Láb Jenő, Grigore József, Sámson András, I. Triaka, Reitter József.

Carai-Mare: Bandur Testvérek, Villanygyár, Első Gözmalom, Vagyonközösségi malom, Özv. Berger Egonné, Arealul R. T.

Caransebeş: Dacia sörgyár, Jéggyár, Villanygyár, Petru Talpeş, Sintay Kálmán, Toma Firov utódai, Klucserics Gusztáv.

Caras vármegye: Oraviţai Gözmalom, Electra — Oraviţa; Resiţai művek téglagyára — Tirol; Concordia — Urani; Bánáti Malomüzem — Bocşa-Montana; Marioara-malom — Căvărán; Almaşul szövetkezet — Bozovici; Arad mészüzemei — Colţul; Danubia — Bocşa-Montana.

Cojogna vármegye: Erdélyi Szénbányák, I. Kremer — Aghires; Spitzer és Fia — Almas; Abrudan Todor, Kondor Lőrinc, Crainic Mihály — Balceşti; Hercule R. T. — Bucea; Judas és Villanygyár — Ciucea; Barcsai Ecaterina — Gileu; Ipsos üzem és gözmalom — Huedin; Székely és Margittay, Lukács István — Lazarea; Poeni gránitbányák, Poeni erdővállalat — Poeni; Răul Alb R. T. — Răchitea; C. A. P. S. — Someşul Rece; Câmpian Gábor — Santa-Maria; Szabó György — Saiteni; Teleki Vazul — Sănpaul.

Cluc vármegye: Stern Testvérek és Társa, Gáll Albert — Sângheorghe; Orbán István, Inre Sándor, Villanygyár — Cârţa; Szatinszky Pál, Electrica — Tuşnad; Szőke Gizella — Plăeşii de Sus; Nagy G. József — Jigodin.

Deva: Transilvania, Nussbaum G. és Fia, Becher Károly.

Dej: Dej szeszgyár, Papir és Dobozárugyár, Mairovitz Eduard,

Dicioşanmartin: Pekry Géza, Târnoval kerámika üzem, Nitrogen R. T.

Ditrău: Erzsébet malom.

Făgăraş: Fleiszig Testvérek, Stoff Péter, Glatz Vilmos, Nicu N., Mercur R. T., Beclerian Vazul, Soanca György.

Gherla: Sarca Ioan, Suhany Nitz örökösei, Ajan Joachim, Kiskoruk menháza, Városi jégüzem.

Gheorgheni: Lemnul R. T., Darvas Elek és Társa, Löwy Armin, Halász Testvérek.

Hafeg: Városi villanyüzem.

Hunedoara: Állami vasüzemek salaktéglagyára, Bârsoianu (Brănişca) „Mica“ S. A. R., Állami vasüzemek, „Minerala S. A., Agricola S. A.

Hunedoara megye: Sfrâdel Cires és Mihály Bányavállalat, Francia aranybánya vállalat — Băiţa; Vasüzemek — Cugir, Topliţa Măgura, Concordia — Crăciuneşti; Prigoana Péter, Mestecán bányavállalat, Három jó lány látszik bányavállalat — Corna; Mészgyár — Dobra; „Ema“ bánya — Fizeş; Garandala György-bánya Keresztelő Szent János bánya — Hondol; Ritch és Társa — Haşdeu; Petroşani R. T. — Livăzeni, „Alfa“ téglagyár — Livada de Câmp; Petroşani R. T. — Lupeni

Jimbolia: Proháska Malom, Bohn téglagyár, Linster és Krachtusz, Községi Villanyüzem,

Lugoj: Múmalom, Muschong és Társa, Baumel Steiner és Társa, Neuman Testvérek, Lugoji Göztéglagyár, D. G. Fischel, Unirea R. T., Lungu János, Sziklai Lajos, Richter S. Fia, Kőszövény, Hann Oszkár, Vărciorova szénbánya.

Medias: „Vitometan“ üveggyár, Citrom és Társa, Gerst és Dressler, Citrom Benjamin, Melan egyesült gyárak, Rausenauer Gusztáv, Zeik János, Schmidt János, Steiner János, Engler Mantsch, Deutsch és Haydi, Rosner Th. Hann, Ideal-Schembra, Oberthl Vilmos, Földgáz R. T., Prémipar, Karesz József és Társa.

Mercurea-Ciuc: Erez volt Stănescu János, Industria Română din M.-Ciuc, Gáll Ferenc és Társa.

Maramureş megye: Fapp Villanygyár R. T., Maramureşi ipar — Vişeu de Sus; Irina G. Popp, Fűrészgyár és Malomipar, Gözfűrés telep R. T., Groedel Testvérek — Vişeu de Sus; „Patria“ és Aradi Fűrészgyár, — Câmpulung la Tisa, Al-

KINDLICHE LOGIK.

Die kleine Trude hat ihren Grosspapa besonders gern. „Wenn ich einmal gross bin, heirate ich den Grosspapa!“ erklart sie kategorisch.

„Aber Trude, du kannst doch nicht meinen Vater heiraten!“ wirft die Mama ein.

„Warum nicht?“ fragt Trude erstaunt, „du hast doch meinen geheiratet!“

Iasi fűrészgár, Katz és Steinmetz, Özv Popp T. Simionné, Fried és Ganz — Bilcovul de Sus; Cuzza Adenca, Frajli Richter — Borşa; Pollák Strul forrás — Dragomireşti; Industria Silvică Montana — Ruşora; Stegmann Strul Leib örökösei — Săcet; Stäckell Ferdinand — Săpanta; P. Mihály Testvérek — Sereşen; Kacaka Arnold — Repedeş; Fűrészgár — Huja; Özv. Popp Simionné — Tiba; Autonom erdőpénztár — Camara la Sighet; Pietrosul R. T. — Moiseni.

Mureş megye: Samuel Vormser és Elemér Mosser — Breaza; Mariali Lajos — Cornăţel; Ugron Zoltán — Filiaş; Éltető József — Mureş-Mort; Cserép és Téglagyár, Victoria paszomángyár — Mureşeni; Frater Béla — Porcesti; Krausz Miksa — Sancerai; Gőztéglagyár — Suseeni; Márton István — Sântana-Miraj, Daniel Ferenc — Varghis; Zenta Roscani, Laram Testvérek, Bustia Lajos, Desidero — Topliţa.

Năsăud vármegye: Aldorf községi üzemek, Regna R. T. — Gura-Homorului; Ipar és Kereskedelmi R. T. — Domneşti; Községi Villanytelep — Bosenou; Községi fűrésztel — Jad; Manopir R. T. — Rodna; Stein Debora-Romului; Gözmalom — Prundul Bărgăului.

Orşova: Patria R. T., Strausz és Polacsek. Odorheiu: Békli Kálmán, Frank és Társa, Szőlősi Sámuel, Szőlősi Ödön, Urgan Acatin, Minerva, Első Odorhelyi Gyár, Urban A. Praid — Odorhei.

Oradea: H. Loble, Moskovitz Adolf Fiai, Goldstein Jakab és Löw József, Biró, Record, Strauser Ignác, Phoenix, Városi jéggyár, Vulcan, Delta, Melaco üzemek, Rosenberg Izidor, Pechy és Társa, Moskovitz üzemek R. T., Stern A. Sunfeld Lang Schleffer, Adolf Sonnenfeld, Lewante & Comp, Kovacsik János, Városi villanyüzemek, Közúti Vasút R. T., Vámos Gyula, Heller és Deutsch, Royal, Ignác Goldhammer, Unio pántliagyár, Prometheus R. T., Premontre Rend Üzemei.

Orăştie: Schulleri Frigyes, Városi villanytelep, Seckel I., Ardealul R. T.

Beghin: Hughel Lipót, Farkas Mendel és Fia, Hirsch Jakab, Nitsch Márton, Schneidhoffer & Schön, Nautica R. T., Focht és Társa, Focht Taufer, Városi villanyüzem. Schwab Frigyes.

Reşiţa: Uzinele şi-Domenile Reşiţa, Schehenstein Rudolf.

Sibiu: Szentgyörgyi János, Kronus Lajos, Vulaschi Herman, Banca Unirea Ardeleană, Liszszai Gyula, Baciu Gheorghe, Weisz Albert, Klein Vámos, Banciu I. Szabó és Rein, Ardealul, Dacia Traiana, Udvardserg, Haier G., Sungra R. T., Moses Gusztáv, Fritz és Löw, Wachsmann, Stoff Henrik, Walter Teindel, I. Reidenbacher, Villanyvasút R. T. Soc Postăvarilor, Kellner és Teutsch, Herbert Testvérek, Petruţ Emil, Erdőkitermelő Üzemek, Uniunea Ardeleană Bank üzemek, Obermaier Gusztáv, Drotleff Rudolf, Messe Henrik, Fromus Lajos, Avrig községi villanytelep.

Sebeş-Alba: Baldur Lőrinc, Herzog József, Villanygyár.

Satu-Mare: Elita, Városi jéggyár, Husiparók jéggyára, Samuel Freund, Willinger Efraim, Kosa Bertalan, Városi villanyüzemek, Tricotage R. T., Markovits Sándor Fiai, A. Guth és Fiai, R. T., Szabad Sajtó, „Dac” R. T., Lévy és Papp, Textil és Lámpabélgyár, Első Erdélyi művirággyár, Libenszky Ernő, Bakony Géza és Fia.

Sighet: Városi jéggyár, Téglagyár, Gárdonyi R. T., Kefe és Faárugyár, Fuchs Lajos gombgyár, A. R. Kindler és Társa, „Carpatia”, Első Maramureşi Textilipar, Maramureşi Szeszgyár, Camara Sobányák.

Sighişoara: Hubatsch Testvérek, Letz Testvérek, Leonhardt Testvérek, Graf Ernő, Nagel Alajos, Ligner, Albert, Essigmann János R. T. Sfântul-Gheorghe: Cserépkályhagyár, Katona Sándor, Nagy Sándor.

Satu-Mare megye: Coloman Schreiber — Bata-Sprie, Teleky János — Coltau; Ipari és Kereskedelmi Malom, Községi Üzemek, Fluk Dezső, Villanyüzem — Halmeu; Stragy Mihály — Livada; St. Mihály Bányauzem — Nistru; Katz Sándor — Nisipeni.

Petrifălău-Sebeş vármegye: Papirgyár R. T. Salaj vármegye: Pálkás Tibor — Acăş; Friedmann Sándor és Társa — Asnagiul de Jos; Beltini Erdőüzem — Arinis; Papp Elena és Hosszu Longin — Băseşti; Balasy József — Curtuşeni; Stern Herman, Stern Herman és Fiai, Herscovici Adolf — Cehul-Silvaniei; Czernosky János

Törvényjavaslat készült a fodrászok és borbélyok vasárnapi munkaszünetének megváltoztatásáról

A legfelsőbb törvényelőkészítő tanács, mint a szenátusból hozzá utalt törvényjavaslatot, most vette tárgyalás alá a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény hetedik paragrafusa B. pontja ki-

egészítésének ügyét. Eszerint a fodrászok és borbélyok fel voltának jogosítva vasárnaponként déli egy óráig üzleteik nyitva tartására.

A külföldi piacokon állandóan esnek a nyersanyagok árai

Míg nálunk az árucikkek árai emelkednek és a kormánynak energikus intézkedésekhez kell folyamodnia visszaszorításuk érdekében, addig a külföldi piacokon az árak csökkenő irányzatot mutatnak.

Külföldön a nyersanyagok nagyban ársínál hat hét óta az esés állandó jellegű.

A cukor és az ezüst kivételével az összes nyersanyagok kisebb-nagyobb áresést szenvedtek.

Az árlemorzsolódásban a gyapot vezet, 10 százalékkal: február 15-ikén 7.51 cent, most 6.73, 1934 márciusában pedig 7.36 cent volt.

A csikágói tőzsdén a buza ára másfél hónap alatt 57.88 centről 55.07-re esett. 1934 márciusában az ár 52.05 cent volt. Közel 10 százalékos az esés a tengerinél is, amelynek ára 51.27 centről 46.98-ra csökkent.

A kávé ára a rotterdami tőzsdén 22.76 holland forintról 16.00-ra esett métermázsánként.

Az ón kivételével az ércek ára állandó. A

londoni tőzsdén a réz ára 0.7 százalékkal, a cinké 3.8 százalékkal, ólomé 2.8 százalékkal, az ezüsté 2.2 százalékkal emelkedett.

Emelkedést mutat a cukor ára. A newyorki tőzsdén 115.75 centről 122.32-re emelkedett. Az európai tőzsdéken ezzel szemben állandó, száz kilogrammonként 60 márká körül mozog.

BEIM RECHTSANWALT.

„Herr Doktor, ich möchte wissen, ob ich Gründe zur Scheidung habe.”

„Sind Sie verheiratet?”

„Natürlich.”

„Dann haben Sie Gründe!”

★

FELTEKENY FERJ.

— Az is probléma? En lelövöm azt, aki a feleségemet meg merészeli csókolni.

— Szerezz akkor be sürgősen egy gépfegyvert.

— Cheşa Kendergyár és Malomüzem — Gheorghia; Bánffy János — Nasfălău; Villanyüzemek — Surduc; Községi villany és malomüzem, Militzer Lajos és Dávid — Simleul-Silvaniei; Roxan Teodor — Simion; Fery József — Similinghin, Friedmann Sándor — Trănea; Oradeai malomüzem — Vasad.

Sibiu megye: Fructa C., Bonfert Gáspár és Társai, Bonfert Péter és Társai, Fleischer Mihály és Társai, Grün György és Társai, Sil Mihály és Társai, Paulini és Gramen, Péter Johann és Fiai, Scholze és Preissler, Allemi szövőipari iskola, Cismădie, Messe és Társa — Gura-Răului; Téglagyár — Gusteriţa; Iliana Cosănzeana R. T. — Ocna-Sibului; G. Fann Halinagyár, Fon Gusztáv — Orlat; Lungu Serban — Pria szövőde, Lungu Joan — Răşinari; Binder Tamás Fiai, — Sadu; Nicolae Roşca, Bucsan V. és Társa, Lőrinc Testvérek — Saliste.

Severin megye: Anka János és Társai — Cornea; Villanygyár — Băile-Herculane; Mundus és Borlova Armeniş — Balta Sărată; Özv. Liza Rosincki — Caraşi Guido Guiseppe, Cireşa, Azola Jenő — Cireşa; Aszfalt és Mészgyárak — Căvan; Allami fűrészgárak — Mănăstur; Nadragi erdőüzemek — Nadrag; Hanisa György és Sándor — Ogradina; I. Bibel — Ruschiţa; Moldovan Sándor — Sadova Veche; Üveggyár Szövetkezet — Tomeşti.

Someş: Urani Aladár — Gălgău; Rosmann Lipót — Iclod; Illés Victor — Recea; Duxilles Elés — Sintereag.

Tâşnad: Szongoth József (volt Weinberger). Târgu-Mureş: Hedwig és Goldstein Testvérek, Zsigmond Sámuel, Krausz Testvérek, Smilovici R. T. Bürger Béla, Vlăsa György, Singer Testvérek, Feuerstein Testvérek, Bürger sörgyár, Nagy Dezső, Nagy István.

Târgu-Săucse: Sólyom és Nagy, Nagy István, Tóth Lajos, Nagy Pál és János, Szócs Valentin, Szász és Lőkörgyár, Benkő István, Török Sámuel, Transilvania.

Timişoara: Egyesült Lakk és Festékarugyár, Gourmand, Ohocolaterie Francaise, L és C. Kimmel, Rotmann Károly R. T., Balcan R. T., Jéggyár, Bervin, Sváb Kiadóhivatal, Gerő Testvérek, Helicon, Favorit, Klein, R., Duplex, Jakob Fiai és Társa, Erik és Gross, Wiegstein Fiai, Mettal Löw, Hilicievici Natan, Első Bánáti Reszelővágógyár, Salamon Izsák, Marky és Bach, Kun András, Tula Mihály, Hosszu Vilmos, Dura üzemek, Villanygyár, Müller Testvérek, Községi villanyvasút, Löwinger Testvérek, Record, Hidra kávépörkölt, Klein Vilmos, Városi gőztéglagyár, Kuncz József, Stefan és Reiber, Pucher András, Granowski András, Sapic R. T., Fadesca R. T.,

Krauser Béla Fiai képeretgyár, Frota R. T., Kardos Gyula, Tipografia Românească, Kertész Izidor, Victoria, Umberto Vinci, Gross és Társa, Molinum R. T. Satra-Ernest Bock, Prima Köszövéde, „Marian” Eva Heymann, „Ariadne”, Gh. Nauer, Ideal N. C., Daniel, Thomas E. K., Viktoria R. T., Frido Mico, Weisz és Társa R. T.

Timiş megye: Bilédi gőzgyár — Biled; Russ Mihály — Ceta; Peretz Leitner és Társa — Cenei; Gözmalom — Cărpiniş; Községi jéggyár — Ciocova; Terézia malom, Hirsch Testvérek, Mayer Lajos, Klein Zsigmond — Deta; Latter és Társa — Fratelia; Bánáti Oukorgyár — Frădort; Gőztéglagyár — Gataia; Vambach Mihály — Jecia-Mare; Első Gőztéglagyár — Pecicului; Eam Haupt & Co. — Periam; Friedmann Emanuel — Pesach; Rikmann N. — Orţisoara; Gözmalom — Lovrin; Vasilinovic & Wilhelm — Saravale; Eduard Prohaska — Sannicolaul Mare; Stein Testvérek — Tolvadia; Vetzler Máté Utvin; Draskovits Todor R. T. — Vinga; Rita Péter — Valeapul.

Turda: Manna, Első Turdai és Aleşdi R. T., Calcium R. T., Egyesült Gipszgyárak, Alabástrom Üzemek, Mislobzi, József, Cementgyár, Városi villanyüzem, Papírarugyár, Üveggyár.

Turda vármegye: Malomipar — Campia Turzii; Városi Üzemek és villanygyár — Homorod; Carol Moses és Jakob Moses — Hoghiz; Hirsch Mayer — Grinda de Arieş; Nagy János, Villany és Technikai Üzemek — Ludoş; Arbor R. T. — Valea Jerii.

Târnova-Mare megye: Gőztéglagyár, Henning és Társa — Agniţa; Villanygyár — Mălăncrav; Friedmann Aron — Racoul de Jos; Poeni Granit bányák — Racoul de Jos; Eisler és Testvérei, Lahni Henrich, Wagner György, Községi villanyüzemek — Rupea; Községi villanyüzem — Sachiz; Gőztéglagyár — Saras.

Târnova-Mică megye: Vulcan és Patria, Halász György — Blaj; Bethlen Ádám — Bahnea; Gőztéglagyár, Philip Mihály, Lang Mihály — Dâmbraveni; Horváth Arthur — Suplac.

Trei-Scaune megye: Irimia Careşean — Araci; Rákosi József — Bodoc; Dr. Ladislau — Belgi; Élet János és Fiai — Borosneul Mic; Neuman Dezső — Borosneul-Mare; Zsigmond Miksa — Budila; Halász és Farkas Testvérek, Dumitru N. Capatina — Baraolt; Románia Carboniferă — Căpeni; Szentesi Béla — Letfălău; Miloh Gyula — Lefanis; Tipes György — Ojdula; Miken Klementina — Ozun.

Uloara: Teleki Ádám, Gőztéglagyár.

Valea lui Mihai: Kohnig György és Fiai, Gök B., C. A. P. S. volt Regna,

Zălan: Városi villanyüzem.

A forgalmi adó felemeléséről szóló új törvény részletes előírásai

Milyen változásokat léptetett életbe a tarifális emeléseken kívül az új törvény a forgalmi adó régi törvényével szemben?

Az igazolt kisiparosoknak a forgalmi adó alól való mentességét az új törvény sem vonta meg

Lapunk múlt számában röviden beszámoltunk arról, milyen arányú emelést hozott a forgalmi adóról szóló új törvény. Alábbiakban a Hivatalos Lap április elsejei számában megjelent új törvény részletes ismertetését adjuk. A régi forgalmi adótörvényt az április 1-én kihirdetett törvény a következőképpen módosítja:

A jelenlegi forgalmi adótörvény 2. és 5. cikkével a következőképpen módosulnak:

2. cikk. A fénnyüzési és forgalmi adó alkalmazása céljából az összes termékek és nyersanyagok a vámtarifa nomenklaturája szerint a következő csoportokba osztatnak:

A) Az A) listában szereplő termékek, amelyek 18 százalékos adó alá esnek.

B) A B) listában felsorolt termékek, amelyek 12,5 százalékos adó alá esnek.

C) A C) listában felsorolt termékek, amelyek 3 százalékos adó alá esnek.

D) A D) listában felsorolt termékek, amelyek után 1 százalékos adó fizetendő.

E) Az E) listában felsorolt termékek, amelyek mentesek a forgalmi adó alól.

F) bármilyen termék, amely nem szerepel a fenti listák egyikében sem, 6 százalékos adó alá esik.

Selyemből készült szövetek, kötöttárúk, szalagok, zsinórok, csipkék és konfekciók tiszta selyemárúknak tekintendők és 18 százalékos adó alá esnek, ha 50 százaléknál több selymet tartalmaznak.

Ha selyemtartalmuk 25-50 százalék, úgy 12,5 százalékos adó fizetendő.

Ha a selyemtartalom 25 százaléknál kevesebb, úgy 6 százalékos adó alá esnek.

A 18 százalékos vagy 12 százalékos adó alá eső anyagból készült munkák és konfekciók konfekcionálás után csak 6 százalékos adó alá esnek.

3. cikk. Az összes exportált termékek után az országból való kivitelük alkalmával 1 százalékos adó fizetendő a középérték szerint, kivéve azokat a termékeket, amelyeket a törvény mentesít az adó alól.

5. cikk. Az importált és exportált áruk fénnyüzési és forgalmi adójának megállapítása céljából egységes tarifa állítandó össze, amely a termékek középértékét foglalja magába.

a) Ezek a középértékek, amelyek után fizetendő a fénnyüzési és forgalmi adó, a pénzügyminisztérium által állapítandó meg egy bizottság véleményezése alapján, amelynek tagjai: A forgalmi és fénnyüzési adót kezelő igazgatóság igazgatója, a vámigazgató, a pénzügyminisztérium statisztikai hivatalának vezetője, az iparügyi igazgató, a Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetségének két képviselője, a mezőgazdasági kamarák egy képviselője, a munkakamarák egy kisiparos képviselője, akiket a pénzügyminiszter nevezi ki.

b) Az importált termékek középértékének megállapítása alkalmával a bizottság köteles figyelemmel lenni a világpiaci árakra, amelyekhez hozzáadandók a szállítási díj, a biztosítási díj, az importvám, a kontingentálási illeték és a fogyasztási adók.

Az exportált termékek középértékénél tekintetbe veendő a belföldi árak a szállítási díjjal együtt a berakó állomásig számítva, azonban nem számítható be a fogyasztási illeték és vám.

MELYEK AZOK A CIKKEK, AMELYEK 18 SZÁZALÉKOS FORGALMI ADÓ ALÁ ESNEK?

A törvényhez csatolt A) lista tartalmazza a 18 százalékos adó alá eső cikkeket, amelyek előtt 15 százalékos fénnyüzési adó alá esnek. Az

1934. április 1-i forgalmi adótörvény A) listájával szemben a következő változást tartalmazza:

Új tétel a 264. (gyöngyházfésűk, csattok, hajtiúk stb.), amely azelőtt 10 százalékos adó alá tartozott. Kimaradt az A) listából az 1557. tétel (ezüstözött, aranyozott ékszerek), amelyek után április 1-től kezdődőleg 12,5 százalékos fénnyüzési adó fizetendő.

A háromszázalékos forgalmi adó alá eső cikkek

A C) lista tartalmazza a 3 százalékos forgalmi adó alá eső cikkeket. Ezek a következők:

A vámtarifa 21, 25, 26, 27, 30, 31, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, tételeiben szereplő állati termékek és húskok, a 48-55. tételig bezárólag. 57, 59-62., 64, 70. tételeiben szereplő halak és haltermékek. 84, 101, 104. tételeiben szereplő bőrök, 135-139. tételeiben szereplő gyapjok, 180, 182, 200, 228, 233-236, 246, 250, 251, 257, 274 és 277. tételeiben szereplő állati termékek.

A 287, 292, 294-298, 325, 327, 250, 335, 356, 360-363, 365-369, 381-383, 387, 388, 404, 433, 439, 440, 444, 446-450, 452, 461, 464, 479, 486, 488, 89, 500-505, 635, 637-641, 645, 652, 672, 675, 681, 690-692, 694, 697, 707-709, 712, 716, tételeiben szereplő növényi termékek, 727, 728, 770, 795, 803-805 tételeiben szereplő papírok és nyomdaipari termékek, 809-811, 814, 840, 848, 851, 852, 856, és 859. tételeiben szereplő termékek.

Az ásványi termékek közül 3%-os adó alá esnek a következő vámtételekben szereplő cikkek: 860, 863, 867, 868, 874-880, 883, 884, 886, 88, 892, 896, 900, 901, 915, 917, 918, 920, 925-927, 930, 931, 959, 1010, 1012, 1025, 1026, továbbá a következő tételekben szereplő vasipari cikkek: 1029, 1030, 1087, 1142, 1184-1189, (mezőgazdasági szerzőszámok) 1217-1229, felsorolt mezőgazdasági gépek 1300, 1306, 1308, 1311, 1312, (vasúti gördülő anyagok), 1316-1322, 1324, 1325, 1338, 1339, 1354, 1355, 1369-1371, 1392, 1407, 1408, (fémipari nyersanyagok) 1458, 1460, 1471, 1524. Ugyancsak 3 százalékos adó alá esnek a következő vámtételekben szereplő vegyipari termékek és egyéb áruk: 1724, 1726, 1727, 1733, 1758, 1759, 1772, 1794, 1798-1800, és 1803.

AZ EGYSZÁZALÉKOS FORGALMI ADÓ ALÁ ESŐ ÁRUK

A D) lista tartalmazza azokat az árukat, amelyek 1 százalékos forgalmi adó alá esnek. A régebbi D) listával szemben az új D) lista a következő eltéréseket tartalmazza:

Új tételek a következők:

628-tól 632-ig bezárólag (faárúk), 873, 875, (kőárúk), 1013, 1014, (pakura, koks), 1723 és 1725 (műtrágya, illetőleg vegyipari cikkek). Ezek közül az 1725. tétel eddig 2,4 százalékos adó alá esett, a többi áruk pedig adómentesek voltak.

A D) listából kimaradtak és ezentúl 3, illetőleg 6 százalékos adó alá esnek a következő vámtételekben szereplő áruk:

54, 56, 60, 135, 138, 250, 251, 274, 277, 288, 325, 365-369, 371-379, 381, 382, 433, 444, 461, 464, 479, 480, 488, 490, 494 500-504, 637, 639, 728, 874, 896, 918, 1001, 1032, 1325, 1326, 1338-1341, 1355, 1371 és 1408.

ADÓMENTES TERMÉKEK LISTAJA

A régi adómentes listával szemben az új E) lista a következő módosításokat tartalmazza:

Adómentes áruk lettek, amelyek eddig 2,4 százalékos adó alá esnek: a vámtarifa következő

A 12,5 SZÁZALÉKOS FORGALMI ADÓ ALÁ ESŐ CIKKEK FELSOROLÁSA.

A múlt évi B) listával szemben új tételek a következők:

806. Fűtők.

1479. Nyeraplátina.

1497. Karácsonyfadíszek.

1498. Fayanca- és porcelánbabák.

1499. Papírmassébabák.

1500. Gummibabák.

1501, 1502, 1503, 1504. tétel alatt szereplő játékbabák.

1506. Gramofontűk.

1507. Gramofonlemezek.

1552. Ezüstözött, aranyozott, fémből készült ruhadíszek.

A fenti cikkek az 1552. tétel kivételével azelőtt 2,4 százalékos forgalmi adó alá estek. Az 1552. alatt szereplő áruk után eddig 5 százalékos forgalmi adót kellett fizetni.

A 10 százalékos adó alá eső listából kimaradtak a 800, 1290. és az 1291. tételekben szereplő áruk, amelyek után ezentúl 6 százalékos adó fizetendő.

tételeiben szereplő áruk: 67, 797, 799, 1006, 1007,

Menteségüket elvesztették és ezentúl 1, illetőleg 3 és 6 százalékos adó alá esnek a következő vámtételekben szereplő cikkek:

84, 628-632, 635, 873, 1003, 1005, 1012, 1014, 1030, 1324, 1354, 1369, 1370, 1407 és 1725.

FIX ILLETEKEK A SELYEMRE ÉS PAMUTRA

Április 1-től kezdődőleg módosultak a selyem és a pamut fix illetékei is. Az új illetékek a következők:

Növényi selyemfonalak (vámtarifa 201-205 tételei) 480 lej kg.-ként, szárított selyemgubó (vámtarifa 199 b) tétele) 117 lej kg.-ként, nyers selyemgubó (vámtarifa 199 a) tétele) 28 lej kg.-ként, műselyemfonal (vámtarifa 494-499 tételei) 175 lej kg.-ként, pamut (vámtarifa 500-505. tételei) kg.-ként 10,20 lej, pamutfonal (vámtarifa 508-517 tételei) 12 lej kilógrammonként, vigognefonal kg.-ként 12 lej.

Ezek a fix illetékek képviselik azt a fénnyüzési és forgalmi adót, amely az ezekből készült szövetek után fizetendő. A fix illetékeken kívül a vámhivatalok még külön forgalmi és fénnyüzési adót kötelesek behajtani, vagyis a fix illetékek mellett a következő adók fizetendők ki:

Természetes selyemfonal 6%, szárított és nyers selyemgubók 1%, műselyemfonal 3 százalékos, pamut 3 százalékos, pamutfonal és vigognefonal 6%.

Itt említjük meg, hogy — szerencsére — a forgalmi adóról szóló új törvényben a kisiparosokról nincsen szó. Ez azt jelenti, hogy a forgalmi adóról szóló törvénynek a kisiparosokra vonatkozó régi előírása, amely az öt lóerőnél és hét munkásnál kisebb munkaerőt működtetőben tartó kisipari üzemeket mentesíti a forgalmi adó fizetése alól, a jövőben is teljes egészében érvényben marad.

Királyi kitüntetést kapott aradiak.

Több, általánosan ismert és köztiszteltben álló aradi polgárt ért magas királyi kitüntetés. Mint értesülünk, az uralkodó a „Meritul Comercial” I. osztályának érdemjelével tüntette ki Tripa Mihai gépüzemigazgatót, Popovici Mihailt, a Victoria Bank igazgatóját és Marian Ioan építésszt. A Meritul Comercial II. osztályának érdemjelét Caba Iuliu pénzügyigazgató, Goicea Ioan iparos, Marcu Manasie Ilieul kereskedő és a napokban elhunyt Tabic Traján, a tanácsotthon volt igazgatója kapták.

HIABA MATEMATIKUS.

— Tudod, hogy dr. Klee válik a feleségévé?

— Ez előre látható volt: egy matematikus és egy kiszámíthatatlan asszony...

Jogesetek a kisipar köréből

Nem peresíthető a három évig nem követelt fizetés és szabadság iránti igény

A timisoarai törvényszék elvi jelentőségű ítéletet hozott egy munkabérkövetelés miatt megindított perben. Az egyik gyári vállalat elbocsátott munkásnője pert indított a vállalat ellen az 1929 és 1930. években meg nem kapott szabadság és a felmondási időre járó fizetése miatt. A munkabíróság a keresetnek helyt adott és megítélte a munkásnő követelését. Az alperes vállalat a döntés ellen felebbezést jelentett be.

A törvényszéki tárgyaláson a gyár jogtanácsosa azzal érvelt, hogy a munkásoknak a fizetett szabadságra vonatkozó jogát tulajdonképpen a fizetés kiegészítésének kell tekinteni és ezért a szóbanforgó ügyben is azok az elvek mértékadóak, amelyek a fizetésre vonatkoznak. A három évig nem követelt fizetés iránti igény azonban ezen idő alatt elévült és ezért elévült a munkásnő mostani követelése is. A törvényszék helyt adott az érvelésnek és a munkásnőt követelésével elutasította.

Kis hírek a hazai íémpiacról

A fémiparban a zománcozott és öntött vas-érmények termelése 30—100 százalékkal emelkedett. Az árucikkek kontingenálása miatt az árak is emelkedőben vannak.

Az ólomcsöveket előállító régi gyárak mellé két új gyár létesült. A termelés 1933-hoz viszonyítva 49 százalékkal emelkedett, de az árak estek.

Öntött vascsövek előállításával egyedül egyik eljuji gyár foglalkozik. Ennek termelése emelkedőben van. Az árak változatlanok. A gyár patkógyártásra is berendezkedett. E téren is monopól helyzetet élvez a környéken.

Satunare egyik nagyüzeme az elmúlt évben a réz- és cinklemezek és drót gyártását is bevezette. Az egész országban csak Brasovban van e téren konkurencia.

Vasdrót, szeg, acéldrót és szegesdrót gyártásával egyedül a Campia Turzii gyár foglalkozik. Ennek termelése emelkedőben van. Az árak keveset változtak. Nemrég megkezdte a gyár a villanyszereksznél használt izolált drót és kábelek gyártását is. Nincs konkurencia az egész országban.

A drótháló előállító üzemek termelése emelkedik.

PROBLEMA

Egy szórakozott idősebb pesti ur, — aki már a történet kedvéért sem lehet más, mint tanár, — értesítést kap a sógorától, hogy nővérének gyermeke született. A professzor ragyogó arccal állított be a megszokott törzskávéházába és mindenkinél eldicsekedett az örömhírről, megmutatván a táviratot: „Micinek gyermeke született. Mindketten egészségesek. Sógorod.”

Az ismerősök gratuláltak.

Csak az a baj — jegyezte meg aggódó hangon a professzor, — hogy nem írta meg, fiú-e, vagy leány. Már most honnam tudjam én, hogy — nagybácsi vagyok-e, vagy nagynéni?

Új vezetőség a dettai ipartestület élén.

A dettai ipartestület most tartotta meg rendes évi közgyűlését, amelyen a jelentések felolvasása után az új tisztikart választották meg. Elnök egyhangulag újból Gruber István lett, alelnök Hoffert József, ellenőrök Albu Péter, Korek Antal és Szivay Ede, míg a választmányba Baicu Ilie, Balázs Mihály, Boros Márton, Meisz Jakab, Rutter Gusztáv, Schreiber Róbert, Sprang János, Skoda Ferenc, Tiszler Mihály, Váróri Péter, Watz Márton, Vezelity Milán és Wagner Félix kerültek.

Milyen szempontok figyelembe vétele mellett állapíthatók meg az üreges téglá előnyei a tömör téglá tulajdonságaival szemben?

Az építkezésnél használatos üreges téglának sok jó tulajdonsága van. A belőlük készült falak jobb hőszigetelők, mint a tömör téglából készütek. Amellett kisebb a súlyuk, tökéletesebb és gazdaságosabb kiégethetőség mellett egyenletes a szövetük és üregeik ellenére egyenlő a szilárdságuk, a belőlük készült falak gyorsabban száradnak ki. A szabvány méternél nagyobbra készített egységekkel gyorsabban megy a falazás, kisebb a habarccsükséglet, a könnyű faraghatóság, a vezetékek egyszerű elhelyezhetősége szintén a tömör téglák fölé emeli az üreges téglákat; bizonyos esetekben és bizonyos fokig hangtompítás is érhető el velük.

Hőszigetelő tulajdonságukat, a tömör téglához viszonyítva, százalékban kifejezni igen bajos, mert amint a közönséges, tömör falazótégla hővezetőképessége sem egyforma, úgy ezek, mint az üreges téglák között is jelentékeny eltérések tapasztalhatók, a hozzájuk használt anyag minősége, az égetés tökéletesebb, vagy tökéletlenebb mivolta szerint, amazokon az üregek száma, alakja és mérete szerint. A vízszívó tulajdonságuk is nagyban befolyásolja a hővezetést, amennyiben a száraz test jobban szigetel, mint amelybe nedvesség szívódhatik. Fontos tehát, hogy mit mivel hasonlítunk össze; a hangzatos bizonylatokat is óvatosan kell azért fogadni. A fal hőszigetelő tulajdonságát nemcsak a téglá minősége befolyásolja, hanem a falazás módja is, a hőátvezető bordák száma és helyzete, a vékonyabb és vastagabb falak esetében, a hézagok teltsége és a habarcsok minősége. Amíg vastagabb falakat általában fehérmész habarcsba raknak és a váltakozóbb hézagvezetésű kötésbe rakott egységek máris sok hőátvezetést akkályoznak meg, addig a tulzottan elvékonyodott falakat a jobb hővezető cement, vagy ezzel hígított habarcsba rakva vagyunk kénytelenek építeni, amelyek üreges téglák között is átvezető bordákat alkotnak.

Mindebből látható, hogy magának az üreges téglának jótulajdonságát egy silány gyártmányú tömör téglával összehasonlítani és ezt százalékban kifejezni nem elegendő; sok más körülményt is kell megfigyelni. Hirdetésekhöz általában azt íparkodnak kísérleti bizonylatok alapján is igazolni, hogy az üreges téglából készült egy téglányi vastag (25 centiméteres) fal hőszigetelése azonos a másfél téglás (38 centiméter vastag) tömör téglafalával és a 38 centiméteres üreges téglafalé a 64 centiméteresével. Ha ez a fentebb kifejezettek következtében száz százalékgig mindenkor nem is helyes, megközelíthető tájékoztatóul elfogadható. De azért nem mindenkor építhető 38 centiméteres tömör téglafal helyett 25 centiméteres üreges fal, mert hiszen a fal méretezése nemcsak a hőszigetelők szerint állapítandó meg, hanem annak még sok egyéb, sztatikai, merevségi és más gyakorlati kívánalmakat is ki kell elégíteni, ami miatt bizonyos határon alul, méretét leszorítani nem lehet. Az is természetes: ha sztatikai okokból kell akkora vastagságot készíteni, ami már hőszigetelés szempontjából is kielégítő, akkor nem fogunk csak azért üreges téglát alkalmazni, hogy néhány százalékkal még hőszigetelőbb legyen, ha ugyanakkor jelentékenyen több százalékkal drágítanak a ház építését.

Csak hivatott szakember, aki mind a sztatikai, mind a hőszigetelési s gazdasági számításokat el tudja esetről-esetre bírálni, dönthet a kétféle anyag között.

Tiltakoznak az élesztőgyárak az élesztő fogyasztási adójának emelése ellen.

A fogyasztási adók emeléséről szóló törvényjavaslat 8 lejről 25 lejre növeli az élesztő adóját. Az élesztőgyárak az adóemeléssel kapcsolatban felkeresték a pénzügyminisztert és rámutattak arra, hogy az erős verseny következtében az élesztőárak csökkenő tendenciát mutatnak és így nem állja meg helyét az az állítás, hogy az élesztőgyárak nagy nyereséggel dolgoznak. Az élesztőadó emelése ezenkívül egyrészt ismét maga után vonná az egészségre káros komló használatát a kenyérsütésnél, másrészt rentabilissá tenné a feketeélesztő gyártását.

PRAKTIKUS HAZIGAZDA.

'Az apát meghívják vendégségbe a kertészék. Megkérdezi kisfiát:

— No, Pistike, jössz velem a kertész bácsihoz?

— Nem szívesen, édesapám . . .

— Miért?

— Mert nem esett az eső.

— Hogy függ ez össze? — kérdezi az apa.

— Megint segíthetek öntözni a kertész kisfiának . . .

Felemlik a nyersanyagok behozatali illetékét

A kormány gazdasági tanácsa a napokban ülést tartott Tătărescu miniszterelnök elnöklésével. A gazdasági tanács a behozatali takszák felemlésével foglalkozott a hivatalos jelentés szerint úgy döntött, hogy a nyersanyagok behozatalának illetékét felemlíti. Ez a takszaemelés az ötven százalékot is el fogja érni bizonyos esetekben.

KÉRJEN MINDENÜTT

„ELZETT“

BUTORZÁRAT

KAPHATÓ MINDEN VASKERESKEDÉSSEN.

Működik a központi árelenőrző hivatal

A Bucurestiben székelő központi árelenőrző hivatal a kereskedelmi és iparügyi miniszter intézkedéséhez képest megkezdte működését. A hivatal munkájának megkönnyítésére tanácsadó bizottságot is létesítettek, amelyben részt vesznek Dumitrescu kereskedelemügyi igazgató, Tante-reanu bányaiügyi igazgató, Salbutescu iparügyi igazgató, Amareşcu kontingentálási igazgató és Cristodorescu, a kereskedelmi kamarák uniójának képviselője.

Az alakuló ülésen meghatározták azokat az árucikkeket, amelyeknek az árát ellenőrizni fogják. Az ellenőrzési munka megkönnyítésére arra fognak törekedni, hogy az ellenőrzés alá vont áruk listája minél kisebb számú árucikket foglaljon magában, ezért csak a legzükségesebb közzéadási cikkeket választották ki ellenőrzés tárgyává.

A listára eddig a következőket vették fel: gyapot, gyapottfonalak és cérnák, gyapjú és gyapjúfonalak, szövetek, élelmiszerek és fűszerárak, érc, mezőgazdasági eszközök, építkezési anyagok, kenyér, liszt, borok, petróleumtermékek.

A bizottság még folytatja a listakiegészítő munkát.

UJFAJTA BOTANIKA

— Hallom, hogy a rendőröknek ezentúl nővénytant is kell tanulniok.

— Miféle növénytant?

— „Gumi-bot”-anikát!

A lakbér 5 százalékat városi adó címén fogják fizetni a lakók.

Az 1933. évi április 14-i törvény értelmében a községek és városok jogosultak arra, hogy a lakbérleti díj öt százalékát községi adóként igényeljék a bérlőktől. Ezt a törvényt eddig a gyakorlatban nem alkalmazták.

A kormány most azt tervezi, hogy gyakorlatilag életbelépteti azt a törvényt, amelynek alapján a városok és a községek a bérlőktől a bérleti díj öt százalékát községi adóként beszedhetik. Ha a törvényt gyakorlatilag alkalmazni fogják, az életet az új fogyasztási adók és illetékek tömege mellett még jobban megdrágítják.

HIANYOS EGYÜTTES.

— Hallom, hogy a különváltan élő házaspár, az első emeleten, ismét együtt van.

— Ó, igen, csak még a lakbérük nincs együtt...

Pang az építkezés Brasovban

A Brasov városi mérnöki hivatal elkészítette a múlt év építkezési kimutatását, melyből kiderült, hogy az 1934 évben váratlanul sok heverő pénz került elő rejtékéből, építkezni kezdtek s ezzel sok iparosnak és munkásnak munkaalalmat adtak. Ez évben már nem ilyen jó a helyzet. Tavaly tavasz felé mintegy 125 építkezési engedélyt kértek. Ezidén eddig mindössze kilenc építkezési engedély iránti kérés érkezett be a városi mérnöki hivatalhoz. A kimutatás szerint az 1934 évben 284 önálló épület épült 55.839 négyzetméteren, melyből 59 egyemeletes és 17 kéteemeletes. A már meglévő épületekhez hozzátoldott épületek száma 133. Érdekes az építetők nemzetiségi megoszlása: 99 román, 129 magyar, 78 szász és 11 egyéb nemzetiségű. Az építkezések közül mindössze hat kereskedelmi vállalat és öt középület volt, a többi magánlakás.

Tavaszi ruhákat, kabátokat,
legszebben fest,
tisztít

KNAPP

modernül berendezett vállalkozás

Str. Brătianu 11. Str. Episcopul Radu 10.

Áll a harc a hazai cementfronton

Akkor, amikor nem volt kilátástalan, nem bántották a cementárakat, míg most, amikor az olcsóbb cementnek nagyobb az előállítási ára, maximálják.

Miért állították le a hazai cementgyárak a munkát?

A Jorga-kormány a cukorgyárakkal állt harcban, de annak méretei nem hasonlíthatók ahhoz a háborúhoz, amely a kereskedelmi miniszter és a hazai cementgyárak között most megindult. Itt a küzdelem mindjárt a harc kitörésének napján a legerőteljesebb módon nyílt meg, minden előzetes hadüzenet nélkül s három nap alatt az offenzíva teljes kifejlődéséhez ért el.

A gyárak már leállították gépeiket, a termelés megszűnt, a kormány pedig a vám leszállításával utat nyit a külföldi cementnek,

amely olcsóbb áraival előbb-utóbb megadásra fogja kényszeríteni a hazai gyárakat. Melyik félnek van igaza ebben a harcban?

A kormánynak igaza van abban, hogy a cement-kartell diktatúráját le akarja törni

és véget akar vetni az építetők kifosztásának, amelyet a kartell évek óta zavartalanul végez.

A kartell túrhetetlen árait bármikor sokkal indokoltabb és könnyebb is lett volna letörni, mint ebben a percben. A gyáraknak viszont igazuk van abban, hogy a romániai adóterhek mellett olyan áron nem adhatják árujukat, mint a külföldi gyárak, amelyek sokkal kedvezőbb körülmények között termelnek.

A gyárak álláspontja a következő:

A cement ára eddig átlag 18.000 lej volt vagononként ab gyár. Most kivették a cementre vagononként 3.000 lej fogyasztási illetéket, a forgalmi adót felemelték 555 lejre, a 3.555 lej tehertöbblet dacára az eladási árat a kormány leszállította 17.000 lejre. Az árkülönbség tehát 4.555 lej. A valóságban ennél is több, mert emelkedett a tüzelőanyag forgalmi adója és új fogyasztási illetéket vetett ki a kormány az olajtűzes anyagaira is. Ez vagononként 860 lejjel drágítja meg a termelést. De még ez sem minden. A közigazgatási törvény a villamos áramra hoz be új községi adót, ez vagononként a cementnél 640 lej új terhet jelent.

Ez összesen 6.415 lej tehertöbblet vagononként.

Ilyenformán a cement új ára a gyár szempontjából 12.585 lej lenne, ennyiért pedig egy vagon cementet előállítani nem lehet. Semmiféle törvény nem kötelezi a gyárakat arra, hogy veszteséggel adják el termelvényeiket, ennél fogva ize műket beszüntették s csak a már kigyártott és raktárban lévő készleteket adják el a kormány által megállapított maximális áron. Új árut nem gyártanak. Kifogásolják a gyárak azt is, hogy a 17.000 lejes árat a miniszter a gyárak megkérdezésére, a velük való tárgyalás és megegyezés megkísérlése nélkül, hivatali szobákban számították ki egészen önkényes módon és anélkül, hogy az a gyakorlatban alkalmazható lenne. Lehetetlen — mondja a kartell — egységes árakat életbeléptetni, amikor a gyárak négyféle cementet gyártanak és hoznak forgalomba: portland-cementet 18.000 lejes árral, gyorskötésű cementet (super-cement) 3.000—3.500 lejes felárral, speciális cementet a petróleum-szondák számára 4.000 lejes felárral és fehér-cementet, amely 50 százalékkal drágább. A gyárak termelési feltételei sem egyformák. Vannak gyárak, amelyek nyersanyaga helyben van és vannak, amelyek 200 kilométeres távolságról szállítják a mészkövet; ezek árúja vagononként 3000 lejjel többbe kerül, mint azoké, amelyek a nyersanyag termelésének helyén gyártanak. Ilyen például a bucurestii Titan-gyár.

Tény — s ebben a gyáraknak igazuk van — hogy az új terhek 8.500 lejt reprezentálnak egy vagon cementnél és nem valószínű, hogy a kartell ennyit kereshetett volna eddigi árai mellett.

A kartell bízik abban, hogy bármennyire lecökkentik is az építkezési lázat az új adók, a mai valutáris viszonyok mellett az ország nem teheti meg azt, hogy egész cementszükségletét külföldről hozza be, amikor olyan cikkek beszerzésére sincs deviza, amit az országban nem állítanak elő.

A harc életre-halálra megy és máris teljes erejével tombol. Fejlaményei minden esetre igen érdekesek lesznek.

Olcsó esti román nyelvkurzus az aradi Iparos Otthonban

Múlt év ősze óta az aradi Iparos Otthonban hetenként három estén át igen szép sikerrel román nyelvtanfolyam folyik. A tanfolyam vezetője Pascu Nicolae, a Berlitz-iskola aradi tanára. Ugyancsak Pascu vezetésével május 1-től egy második nyári tanfolyam rendezését vélték tervbe. Ezt a második román nyelvkurzust is az esti órákban tartják hetenként két vagy három estén keresztül. Az órák megtartásának idejét a jelentkezők közös megállapodás alapján fogják meghatározni. Jelentkezéseket az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetében vesznek fel a délelőtti órákban és ugyanitt adnak részletes felvilágosításokat is.

Felesleges részleteznünk, mennyire létező minden iparosnak, hogy az állam nyelvén meg tudja értetni magát. Az aradi Iparos Otthonban rendezett első tanfolyam nagy sikere is beigazolta, hogy a kitűnő Berlitz-módszer a legkönnyebb módja a nyelvtanulásnak. Az esti órákban, amikor a tanfolyam előadásait tartják, minden iparosnak van ideje és a tanfolyam díját is minimálisra redukálja a várható nagyszámú jelentkező.

ESKÜVŐ.

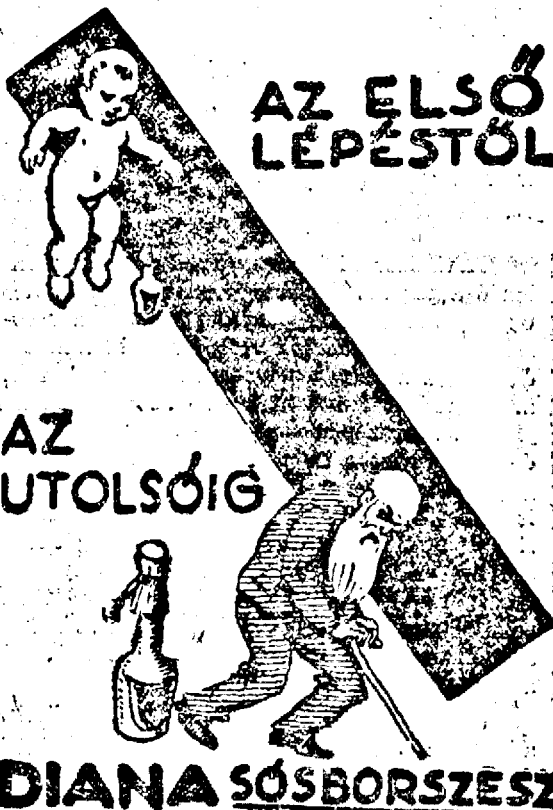
Két ismerős összetalálkozik az utcán:

— Miért olyan izgatott?

— Tizenegyre vár a menyasszonyom. Esküdni megyek...

— Gratulálok!

— Ugyan kérem. Vagyontalansági esküt teszek a törvényszékem.

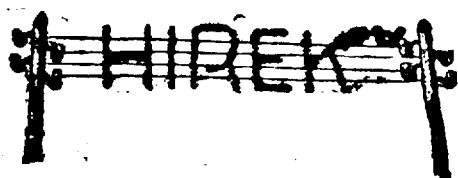

SPÓROLÓS FIU

— Papa, száz lejt ígértél, ha átmegek a vizsgán.

— Igen. Na és?

— Örülj papa. Megspóroltam neked a száz lejt.

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre határozottnak és nagy cégeknek 1000 lej, fél évre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, fél évre 150 lej, negyed évre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Éves hirdetéseknek árendadíj.

Redakcia és adminisztráció — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration Arad, Caminul Industriilor-Iparos Otthon.

Tabic Traian meghalt.

Tabic Traian, az aradi tanoncotthon igazgatója, 55 éves korában, hosszas szenvedés után elhunyt. Tabic Traian 17 éves volt, amikor kinevezték tanítónak az aradmegyei Saitin községbe és azóta állandóan, soha nem lankadó ambícióval töltötte be hivatását. Felettesei mindenkor a legnagyobb megelégedéssel nyilatkoztak arról a kitűnő pedagógusról és munkásságának elismerésül 1923-ban az aradi tanoncotthon igazgatójává nevezték ki, majd pedig iparhatósági biztos lett. Korai halála a város társadalmából őszinte részvétet váltott ki.

A nemzeti munkavédelmi törvény megsértése miatt megbüntetett gyárak. Bucurestiből jelentik: A nemzeti munka védelméről szóló törvény végrehajtására kiküldött bizottság legutóbbi ülésén a kimutatások rosszhiszemű kitöltése miatt 40 ezer lej pénzbírsággal sújtotta Redtenbacher Simon ocna-sibiui gyárost, 20 ezer lejrel a G. B. L. harisnyagyárat, továbbá a Phöbus oradeai, az Industria Textilă oradeai, a Tricotage claji és a pitesti-i kötszövőgyárat büntette meg nagyobb pénzbírsággal.

Cassa de Pastrare a Judeţului Arad. — Aradmegyei Takarékpénztár, Arad.

Meghívó.

Az ARADMEGYEI TAKÁRÉKPÉNZTÁR t. részvényeseit az 1935. évi április hó 18-án, délután 5 órakor, az intézet helyiségében, (Bulevardul Regina Maria 22—24.) megtartandó

LXIV. évi rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívjuk

Tárgysorozat:

1. Az évi jelentés, az 1934. évi mérleg és a felügyelő bizottság jelentésének előterjesztése, a mérleg megállapítása, határozat tartalékalapok létesítése, illetőleg felhasználása, a tiszta nyereség felosztása, valamint a felmentvények megadásáig felelt.

2. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság egy-egy tagjának két évre való megválasztása.

3. Az alapszabályok 1—99 §-ának módosítása.

4. A részvényesek netáni indítványai.

A t. részvényeseket, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkérjük, hogy részvényeiket 1. évi április hó 17-én, déli 12 óráig az intézet főpénztáránál nyugta ellenében letétbe helyezni szíveskedjenek.

Arad, 1935. április 4.

Az igazgatóság.

Elsőrendű cimfestőt,

vagy

szabadkézi szobafestőt keres betársulásra

25 éves jónevű műhelyei bíró butorfnyeső és mázoló mester nagy erdélyi városba.

Ajánlatokat válaszbélyeggel, Az Iparos kiadóhivatala továbbít.

A betegsegélyző új bélyegei már április elsejétől kötelezők

Részletes útmutató a betegsegélyző most életbe léptetett újításairól.

Súlyosan büntetik a munkaadókat, akik az új rendszer előírásait nem tartják be

Mint ismeretes, április elsejével a munkásbiztosító pénztár ügymenetében egész sor változás történik. A központi igazgatóság több fontos rendeletet bocsátott ki, amelyek közelről érdeklők a közönséget, mert a rendelkezések be nem tartása nemcsak a betegsegélyző kapcsolatok körüli zavarokat jelentik, de egyéb komoly következményeket is vonnak maguk után. Az új rendelkezésekről a munkásbiztosító aradi igazgatósága részletes tájékoztatást készített és ezeknek alapján illetékes helyen a következőket közlik lapunk nyilvánosságán keresztül az érdekelt közönséggel.

A sárga járulékozási lapokat 1934—35 esztendőre bocsátották ki és ezeket most bevonják. A sárga színű lapok elvesztik érvényüket és az ezen lévő bélyegeket a könyvecske ötödik oldalán ismerik el. A jövőben csak a kék járulékozási lapra ragasztott bélyegeknél lesz érvényük. A betegsegélyző pénztár figyelmezteti a munkaadókat és a tagokat, hogyha vannak közöttük olyanok, akik nem ragasztották be a kötelező mennyiségű bélyeget (az 52-ik rovatig), pótolhatják a hiányt, amennyiben 1935. május 1-ig engedélyezett számukra a hiányzó bélyegek megvásárlása. A munkaadóknak és a biztosítottaknak elkövetendő érdeke, hogy az esetleges hiányokat pótolják, mert e hiány számos hátrányt jelent számukra, és az elmaradás büntetést von maga után. A bevonás április elsején vette kezdetét. Pótlás csak a pénztárnál eszközölhető, a munkásbiztosító pénztár ellenőreinél ezentúl nem kapható bélyeg.

Április elsejétől új bélyegek jöttek forgalomba, amelyeken feltűnő módon olvasható, hogy érvényük 1935—36 évre szól. Az 1934—35-ös bélyegek csak a sárga lapon, az 1935—36-os bélyegek viszont csak a kék lapon érvényesek. Megemlíti, hogy azok akik csak most, április elsején lépnek munkába, már nem az 1934—37-es könyvecskét kapják. Az új könyvecskék érvénye 1935—38-ig szól.

A legfontosabb újítás, hogy a jövőben a munkásbiztosító bélyegeit a trafikokban árusítják.

Aradon 40—50 trafik foglalkozik a bélyegárusítással és minden faluhelyen legalább egy dohányárutó köteles ilyen bélyegeket forgalomba hozni. Tehát bélyeg minden kis faluban kapható. A munkásbiztosító pénztár igazgatósága nyomtatékosan figyelmezteti a munkaadókat, hogy jól vigyázzanak, mert a jövőben — éppen az új rendszer miatt — nem lesz büntetés engedés és amnesztia, márpedig a kihágásokat súlyos büntetés terheli. A jövőben tehát minden dohánytőzsdében kapható a munkásbiztosítási bélyeg. A kivetett büntetések jogerősek. Ezek a rendelkezések egyébként az ugynevezett 2 lejes heti táxákra is vonatkoznak. Akinek több 1934—35-ös bélyege van, készletét május 31-ig becserelík a munkásbiztosító pénztárnál. A becserelés csakis ott történik, mintahogy csakis ott vásárolhatók a pótláshoz szükséges bélyegek is. A be nem cserélt 1934—35 évi bélyegeket minden további nélkül megsemmisítik, ha megtalálják.

Nagyarányu vasúti kedvezmény a CFR minden vonalán. Bucurestiből jelentik: A húsvéti ünnepek alkalmával a CFR nagyarányú kedvezménnyel teszi lehetővé az utazást. A vasúti vezérigazgatósága most rendeletet adott ki, amelyben április 26. déli 12 órától május 5. éjféli 12 óráig 50 százalékos kedvezményt ad minden vonásra és minden kocsiosztályra.

Aradi Iparosok Temetkezési Segélyző Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutorare în caz de deces a Reunionei Civile de Binefacere din Arad face cunoscut membrilor cari sunt în relaţie cu cotizaţiile lor, să achite restanţele în interesul lor propriu, fiindcă în conformitatea §-ului 14 şi 15 din statute calitatea lor de membri respiră automatice, adică dacă membrul decedează între timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizaţiunile sunt scadente după următorii membri decedaţi:

In grupa „A” csoportban: 831 Francisc Rothmüller Ferenc, 832 Vad. I. Sava Stretcu Száváné, 833 Iosif Román József.

In grupa „B” csoportban: 839 Iosif Román József.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyző Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutorare în caz de deces a Reunionei Civile de Binefacere din Arad prin această comunică cu asociaţii, că cotizaţiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

In grupa I. csoportban: Vad. I. Elena M. 758.

In grupa II. csoportban: változatlanul 850 sorszámig esedékes a fizetés.

Ne felejtse el!

A „MERCUR”
cipőáruházban

ARAD,

(Piata Avram Iancu 21.)
kisiparosok által készített

elegáns

cipőt kaphat
olcsó árban!

Panasz egy timisoarai betegsegélyző-orvos ellen.

A timisoarai betegsegélyző pénztár ellen állandó a panasz. Az állapotokra jellemző Jobbász György szabómester panasza. Jobbász a városban szomszédos Freidorfon lakik s mivel kötelező módon tagja a betegsegélyző pénztárnak, a timisoarai igazgatósághoz küldte be az inasát, amikor jómaga vagy két-három héttel ezelőtt megbetegedett. Az inast a bejelentéssel az egyik betegsegélyzőbeli orvoshoz utalták, aki a bejelentést fel is vette és rögtön — receptet írt. Megmondta a fiunak, hová menjen: mindjárt orvosságot is kap. Jobbász szabó, aki az orvost várta, helyette orvosságot kapott. Az orvos anélkül, hogy látna volna a beteget, rendelte azt. Papirosba csomagolva hozta az inas az orvosságot. Jobbász felbontotta a csomagot és aszpirint talált benne.

Jellemző eset. Vajjon, ha a szabó véletlenül a lábát törte volna el, akkor is csak aszpirint kapott volna? Bizvást, hiszen senki sem vizsgálta meg...

Akik ezt az esetet hallják, nem gondolhatnak másra, minthogy a timisoarai betegsegélyző gúnyt űz az iparosokkal, akiknek a betegsegélyzőjárulékokat pontosan meg kell fizetniük, ha nem akarják a végrehajtót a nyakukra uszítani. S aztán, ha megbetegszik, ilyenformán orvosolják őket.